

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Ölkədə
borc üstündə
üç qətl
törədildi

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8-9 mart 2016-cı il Çərşənbə axşamı № 54 (6375) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan ərazilərini talayan Ermənistanla bağlı şok hesabat

Düşmən ölkə Qarabağı necə talayır; rəsmi Bakı Beynəlxalq Məhkəməyə müraciət edə bilər

yazısı səh.13-də

“Yeni Müsavat” qəzetində 8 mart bayramı bir başqa qutlandı; Rauf Arifoğlundan fantastik bayram arzusu...

yazısı səh.4-də

DTX rəisinin yeni müavini İsmayıl Bağirov kimdir?

yazısı səh.3-də

Donald Tramp Amerikanın prezidenti olsa...

yazısı səh.9-də

Bakının bir addımlığında möcüzə vulkan: şəfalı palçıq, bilinməyən Hamamdağ

yazısı səh.10-də

Türkiyə və ABŞ kəşfiyyatları birgə işləməyə başladılar

yazısı səh.9-də

Azərbaycan NATO-ya doğru - yolun harasındaıyq...

yazısı səh.12-də

Azərbaycana sığınan 9 nəfərin qaçqın statusu ləğv edildi

yazısı səh.14-də

“Oazis”də dava: sərxoş müştərilər polisləri döydülər

yazısı səh.2-də

Cəbhədə vəziyyət gərgindir, düşmən xəbərdar edildi

yazısı səh.13-də

Dollar yeni rekorduna doğru - rəsmi məzənnə 1,62 oldu...

yazısı səh.2-də

Bölgənin taleyini dəyişə biləcək ilginç gəlişmə

TÜRKİYƏ-AZƏRBAYCAN-İRAN İTTİFAQI

YARANIR - RUSİYA ƏNGƏLLƏMƏYƏ ÇALIŞIR

Rusiya İranın arxasından çəkilir; Kremlin Xəzərdə təhlükəli təcavüz planlarının daha bir pərdəarxası; əzələ nümayişindən cənub qonşumuza da “pay” düşür, çünki...; Moskva Tehrana S-300 raket sistemlərinin verilişini dayandırdı

yazısı səh.8-də

İcra başçısının xidməti maşınının mübhəm fotoları

Başçının avtomobili ilə bağlı yayılan şəkillərə və xəbərə görə qurumdan “Yeni Müsavat”a açıqlama verildi; “O fotolardan biri bizə aiddir, amma...”

yazısı səh.5-də

Hacı İbrahim Nehrəmli:
“Zaman kazino məsələsində məni haqlı çıxaracaq”

yazısı səh.3-də

Zahid Oruc
siyasətin radarlarında niyə görünməz olub...

yazısı səh.5-də

Avropa Məhkəməsinin qərarlarından imtina layihəsinin müəllifi danışdı

yazısı səh.6-də

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Mövqe

YENİ ÜSAVAT

N 54 (6375) 8 mart 2016

Deputat Qüdrət Həsənzadə Milli Məclisin sonuncu plenar iclasında müzakirə olunan idman mərc oyunları ilə bağlı məsələyə münasibət bildiren zaman təklif edib ki, Azərbaycanda xarici turistlər üçün fəaliyyət göstərən kazinolar açılınsın.

Deputat bildirib ki, vaxtilə prezident Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycanda kazinolar ləğv ediləndə, bu addımı dəstəkləyib:

"Ancaq indi vəziyyət dəyişib. Bu gün qonşu Gürcüstanın Batumi bölgəsində kazinolar fəaliyyət göstərir və həmin kazinolar ölkə büdcəsinə gəlir gətirir. Kazinolar ölkə vətəndaşları üçün qadağan ediləndə, ancaq turistlər üçün açıqdır. Qardaş Türkiyədə də bu təcrübə var və ölkə xeyli gəlir götürür. Düşünürəm ki, Azərbaycanın da ayrı-ayrı turizm bölgələrində bunu həyata keçirmək olar. Yəni Azərbaycan vətəndaşları üçün kazinolar qadağan, əcnəbilər üçün açılırsa, bundan ölkə büdcəsi də xeyli qazanc əldə edə bilər".

Deputatın bu sözlərindən sonra "Avesta Concern"-nin rəhbəri, tanınmış iş adamı Hacı İbrahim Nehrəmli publika.az saytına açıqlamasında səsləndirilən fikirləri dəstəkləyərək söyləyib ki, ona şərait yaradılsa, kazino açıb ölkəyə milyardlar gətirər:

"Azərbaycanın əksər imkanlı şəxsləri istirahət üçün xaricə gedən zaman daha çox kazino olan ölkələri seçirlər. Onlar bununla məşğulyyət tapırlar və kazinoklublarda oturub istirahət edirlər. Mən bunu neçə illərdir ki, müşahidə edirəm. Azərbaycanda kazinolar üçün ən əlverişli "Xəzər adaları" şəhərciyidir. Şəhərin inşasına başlayanda da əsas məqsədim o olub ki, Azərbaycana gələn turistlərin sayı artsın. Bunun üçün də turizm mərkəzləri açmaq lazımdır. Turizmdən ən çox gəliri varlı turistlərin hesabına əldə etmək olur. Varlı turistlərin də ən sevdiyi məşğulyyət kazinolardır. Əgər icazə verilərsə, mən "Xəzər adaları"nda dünya turistlərinin böyük marağına səbəb olacaq kazino açmağı düşünürəm".

Lakin Hacı İbrahim Nehrəmli bildirdi ki, sosial şəbəkələrdə Hacı İbrahim Nehrəmli bu fikirlərini tənqid edən olub. Həmçinin iqtisadçı Vüqar Bayramov da Hacı İbrahim Nehrəmliyə münasibət bildirərək sosial şəbəkədə yazıb ki, nəinki heç bir müsəl-

"Zaman kazino məsələsində mənə haqlı çıxaracaq"

Hacı İbrahim Nehrəmli: "Məmurların adlarını çəkməyə qorxanlar mənə qərəzli şəkildə tənqid edirlər"

man ölkəsində, hətta xristan dövlətində belə hacı statuslu şəxs ölkəsində kazinoların, yəni qumarxanaların fəaliyyətini arzulamaz. İqtisadçı bildirib ki, kazinoların fəaliyyətinin bərpa edilməsi "çirkli pullar"ın yuyulmasına gətirib çıxara bilər:

"Milyardları ölkəyə kazinolar deyil, qeyri-neft sektorunun inkişafı gətirə bilər. Kazinolarla iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək utopiyası artıq çox keçmişdə qaldı. Azərbaycanda turizmin inkişafı ilə bağlı kompleks tədbirlər həyata keçirilsə, kazinolar bərpa edilmədən də bu sektoru inkişaf etdirmək mümkündür. Kazinoların fəaliyyətinin bərpa edilməsi "çirkli pullar"ın yuyulmasına gətirib çıxara bilər. Xüsusən də qeyri-qanuni yollarla pul qazanmış şəxslər həmin pullar rəsmiləşdirilən zaman onu məhz kazinoda udduqlarını göstərə bilərlər. Belə oyunlarda maraqlı olan xarici turistlərin kazinoları üçün vizasız Gürcüstana deyil, bahalı Azərbaycana gələcəyi ağlabatan deyil".

Hacı İbrahim Nehrəmli

ona ünvanlanan tənqid və qınaqlara cavab verib. O, "Yeni Müsavat"a bildirib ki, əslində onun söylədiyi məsələ başqadır:

"Açıq, cəmiyyətin səsləndirdiyim fikirlərə tənqidi yanaşacağını gözləyirdim. Ancaq hesab etmirdim ki, Azərbaycan gəncliyi bu mə-

"Onların özləri heç vaxt kazinoda olmayıblar. Ona görə də kazino dedikdə qumar başa düşürlər. Yenə də nə yazırlarsa, sağ olsunlar. Hacı kimi nə kazinoda uduşmaq, nə də uduşmaq istəməmə. Onu özümə haram bilərəm. Heç zaman qumar oynamamışam və bunun

sələni belə qabardaraq, geniş formada müzakirəyə çıxarsın. Çünki fikirlərimi söyləyəndə nəzərdə tutmamışam ki, bu kazinolar Azərbaycan vətəndaşları üçün açılsın. Söyləmişəm ki, kazinolar açılsın və oradan ölkəyə gələn turistlər istifadə etsinlər. Bu da turistlərin sayının artırılması üçün lazımdır. İnsanlar deputatların fikirlərini yox, mənim söylədiklərimi tənqid etdilər. Görünür, bu, mənim səmimi insan olmağımın əlaqəlidir. Kazinolarla bir neçə dəfə ona görə gəlmişəm ki, ümumiyyətlə, buranın nə olduğunu müşahidə edirəm. 1997-ci ildə xaricdə olarkən bir yoldaş məndən dedi ki, axşam kazino-kluba gedəcəyik. Mənim də onlarla gəlməyimi təklif etdi. Mən də bildirdim ki, kazinoda nə işim var? Buna çox pis baxdım. Dedi ki, gəl, ancaq oynamazsan. Lakin orada olduğum zaman gördüm ki, kazino əslində qumar deyil. Bu da bir mədəniyyətdir".

Hacı İbrahim Nehrəmli bildirdi ki, onunla bağlı tənqidi fikir səsləndirənlər kazinonun nə olduğunu bilmirlər:

heç marağında da deyiləm. "Xəzər adaları"nda kazinonun açılması ilə bağlı fikrimə gəlincə isə bunu da xaricilər üçün nəzərdə tutmuşam. Xarici investor bildirir ki, Çin xalqını bura evlər almaq üçün gətirəcək. Şərti də budur ki, kazino olmasa, bura turist cəlb etmək çətin olar. Dünyanın bir çox ölkələrində kazinolar var".

H. İbrahim Nehrəmli bildirdi ki, əslində ölkədə qumarın oynanıldığı yerlər başqadır: "Ən böyük qumar "Topaz" və digər bu kimi futbol oyunlarına qoyulan pullardır. Onlara da icazə verilir. Kazinoya da dövlət istəsə icazə verəcək, istəməsə verməyəcək. Onsuz da ölkədə 100-ə yaxın gizli qumarxana yerləri var. Nə qədər adam bu yerlərdə bədbəxt olur. Bəs onlardan nə üçün danışmırlar?! Bir var leqal ola, insanlar vergi verə, dövlət büdcəsi bundan qazana, bir də var ki, qeyri-qanuni. Görünür, bəziləri çox bekar qalıb. Müzakirə etməyə mövzu tapmır. İqtisadçı Vüqar Bayramova gəlincə isə indi hərə özünü bir cür reklam edir də. Vüqar müəllimə çox böyük hörmət

DTX rəisinin yeni müavini İsmayıl Bağirov kimdir?

Eldar Mahmudovun işdən çıxardığı polkovnik geri qaytarıldı; sabiq MTN-çilər yeni təyinatdan danışdılar

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə İsmayıl Bağirov Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəis müavini təyin olunub. Təhlükəsizlik qurumundakı yeni təyinat ciddi müzakirələr açıb. Buna səbəb DTX rəisinin yeni müavininin kimliyi. Belə ki, İ. Bağirov bir zamanlar Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində çalışıb, lakin sonradan "MTN inqilabı"nın əsas fiquru olan Eldar Mahmudov tərəfindən bu sistemdən uzaqlaşdırılıb.

Sabiq MTN-çilərin yeni təyinatla bağlı mövqelərini aldıq.

Keçmiş MTN zabiti, polkovnik İlham İsmayıl Bağirovun təhlükəsizlik sisteminin ən professional şəxslərindən biri olduğunu söylədi: "O, peşəkar zabitlərdəndir. Onunla birlikdə çalışmışıq, şöbələrdə rəis olmuşuq. Bağirov vaxtilə ən məsuliyyətli şöbənin rəisi olub. Çox yüksək səviyyədə işini aparmağı bacaran şəxsdir. Geri qaytarılan şəxslərdən ən birincisi odur, düzgün edib, onu geri qaytarıblar. İsmayıl Bağirov Azərbaycan xüsusi xidmət orqanının tək-tək professionallarından biridir. Ona görə də onun vəzifəsinin böyüməsi tədqiqatdır".

Sabiq təhlükəsizlik zabiti Arzu Nağıyev DTX rəisinin yeni müavini haqda bunları dedi: "İsmayıl Bağirov öz işinin peşəkardır. Uzun müddət təhlükəsizlik xidmətində çalışıb. Vətəni sevməyi insanlardan biridir. Bu təyinat vaxtında verilib, eyni zamanda seçim dəqiqdir. Eldar Mahmudovun zamanında da bu sistemdə çalışmış, qanunsuz olaraq, arzuolunmaz variantla onu işdən azad etmişdilər. İsmayıl Bağirovun bu vəzifəyə təyin olunması dövlət başçısının çox düzgün, dəqiq seçimidir. O, Dağlıq Qarabağ münasibətini keçmiş, öz işini mahir bilən bir çəkistdir. Əvvəllər Əks-Kəşfiyyat üzrə Baş İdarənin rəisi olub. Yəni Ermənistanı, xarici strukturları gözəl bilir. Namiq Abbasovun beynəlxalq əlaqələr üzrə köməkçisi olub".

□ **Cavanşir ABBASLI**

tim var. O bildirir ki, hacı statuslu şəxs kazino açılması üçün məsləhət verməz. Ancaq mən demədim ki, hacılar gedib kazinoda oynasınlar. Ora mən iş adamı kimi gəlmişəm və söylədiyim fikirlər də iş adamı kimi şəxsi düşüncələrimdir".

Hacı İbrahim Nehrəmli deyib ki, bu mövzunun mətbuatda və sosial şəbəkələrdə müzakirə edilməsinin tərəfdarıdır: "Amma qərəzli şəkildə mənim üstümə gəlmələrini də normal saymıram. Görünür, bəziləri məmurların adlarını çəkməkdən, onları tənqid etməkdən qorxur. Ona görə də mənim üstümə gəlirlər. Canları sağ olsun. İnanıram ki, bu mövzuda

zaman mənə haqlı çıxaracaq".

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda kazinoların fəaliyyətini 1998-ci ildə mərhum prezident Heydər Əliyev qadağan edib. Lakin qonşu ölkələrdə bu məsələyə bizdəki kimi radikal yanaşma yoxdu. Misal üçün, Gürcüstanda çoxsaylı kazinolar fəaliyyət göstərir. Kazino fəaliyyəti məhdud formada olsa da, Ermənistan-da, Belarusda, Rusiyada və Qazaxıstanda var. Həmçinin Qırğızıstan da bu biznesdən kənar qalmaq istəmir və hökumət səviyyəsində tədbirlər görülməkdədir.

□ **Əli RƏİS**

Bir neçə gün öncədən 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü ilə bağlı bir neçə yazı yazmışdıq. Ənənəvi olaraq... Bayramın tarixəsi, niyə bu bayram Azərbaycanda rüsvətlə assosiasiya olunur və sair. Maraqlı burasıdır ki, elə həmin yazını da xanım əməkdaşlar yazmışdı. Bəzi kişilərin bayram deyinməsinə zəhmət fevralın sonundan start verilib, bunu bilməyən yox...

Amma bu gün qərar verdik ki, bütün neqativləri, bayramın boyuna yüklənən mənfi enerjini bir kənara qoyub, onu ağız dadı ilə qutlayaq. Sağ olsunlar, heyət tam olsun deyə, redaksiyadan kənara çıxan xanım əməkdaşların gəlişini gözlədik. Günel Manafli Təhsil Nazirliyindəki tədbirdən qayıtdı, bu sətirlərin müəllifi isə qızını rəqs məşğələsinə qoyub, redaksiyaya döndü. Nəhayət, xanım heyət tam formalaşdı....

Məlum, 8 mart iş günü olmadığı üçün qutlama da bir gün öncədən, yəni dünən keçirilməli idi. Ona görə də "Yeni Müsavat"ın dəyişməyən ənənəsi yaşandı yenə-yığıldıq iclas otağına. Redaksiyanın hər bir xanım əməkdaşı üçün öncədən alınan güllər, daha bir hədiyyə və çay süfrəsi öz sahiblərini gözləyirdi. Təbrik nitqini isə ənənəvi olaraq media qrupumuzun rəhbəri Rauf Arifoğlu söylədi. O dedi ki, ildə bir dəfə də olsa, təqvim onlara, yəni, güclü cinsin nümayəndələrinə qadınların əvəz edilməzliyini, təkrarsızlığını xatırladır.

Baş yazarın sözlərinə görə, elə təkçə buna görə onları ürkədən təbrik etmək lazımdır: "Onların gününü ildə bir dəfə olsun qeyd etmək lazımdır. Bizə sizin əziyyətinizi çəkmək xoşdur. Əlimizdən gələnlərsə, xanımlar üçün daha çoxunu edərək".

Bundan sonra R.Arifoğlundan fantastik bir arzu gəldi. Baş yazar dedi ki, əslində "Yeni Müsavat" lider bir qəzet kimi formalaşmış və bu liderliyin fonunda xanım əməkdaşlara daha yüksək maaş verməyi istədi: "İstərdim ki, xanımlar ayda 5 min manat maaş alsın. Bizə normal reklam verilərsə, bu reklam piroqundan haqq etdiyimiz payı ala bilsəydik, təbii ki, başda xanımlar olmaqla, hamiya yüksək maaş

"Bizə sizin əziyyətinizi çəkmək çox xoşdur..."

"Yeni Müsavat" qəzetində 8 mart bayramı bir başqa qutlandı; Rauf Arifoğlundan fantastik bayram arzusu: "Xanım əməkdaşlara ayda 5 min manat maaş..."

verilməsini istədik. Xanımlara 5 min, kişilərə 10 min..."

Gülüşürük. Arzularda belə kişilər bizdən bir addım öndədir. Spontan atmacaları ilə hər zaman

fərqlənən siyasi yazarımlarımız Etibar bərdən təəccüblə deyir: "Sayları

da çoxalıb ee. Keçən il bundan daha az idilər..."

Heyətə diqqətlə baxan baş direktorumuz Ələsgər bəy də təsdiqləyir. Deyir ki, bu il xanım əməkdaşların sayı keçənildən daha çoxdur. Heyətə daha 3 xanım əməkdaş qatılıb son bir ildə: "Kollektivdə xanım əməkdaşların çoxluğu hər zaman estetikaya deməkdir..."

Baş yazar arzulamağa davam edir. Bol ruzi, sevinc, xoşbəxtlik, bir qadının arzulanacağı səadət dolu günlər diləyir qızlarımız. Daha bir vədi isə belə olur ki, işdir, devalvasiya sərbəstləşsə, redaksiya ixtisas seçimi qarşısında qalsın, xanım əməkdaşlar ixtisas olunanlar arasında olmayacaq: "Mənim daha bir təklifim var. Bu gün redaksiyanın kişi əməkdaşları yazı yazıb, onun altına xanımların imzasını qoysunlar, qonorar da xanımlara yazılsın".

Redaktor Zahid Səfəroğlu isə qadınların dünyadakı ən gözəl sözləri haqq etdiyini dedi.

Daha bir redaktorumuz Elşad Məmmədli redaksiyadakı xanımları ailə üzvü kimi gördüyünü dedi: "Ailə üzvlərimizi gündə cəmi 3-4 saat görürük. Amma burdakı xanımların günün yansı boyunca. Qayıqlarımız da, sevinclərimiz də ortaq olur. Onlarla çox doğmalaşmışıq".

Beləcə, tort kəsilir, çay süfrəsi ətrafında daha bir bayram təbriki yekunlaşır. Və bir daha aydınlaşır ki, bu, bəzi kişilərin düşündüyü kimi, qorxulu, gərəksiz, mənasız... bir bayram deyil. 365 günün bir saatını zərif cinsin nümayəndələrinin təbrikinə həsr etmək, onları xoş sözlərlə sevindirmək, sadəcə, estetikadır. Bayram isə bunun üçün bir bəhanə...

Bayramınız mübarək, əziz xanımlar....

□ Sevinc TELMANQIZI

Dolların qalxmasının səbəbləri - ekspertlər izah edir...

Onların sözlərinə görə, Mərkəzi Bank bu cür artımlarla manatı real vəziyyətinə gətirib çıxarmaq istəyir...

Son günlər milli valyuta yenidən dollar qarşısında dəyər itirməkdədir. Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) martın 7-nə olan USD/AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb. USD/AZN rəsmi məzənnəsi martın 7-nə 1,6105 səviyyəsində müəyyən olunub. Ekspertlər isə bildirirlər ki, əslində bu da üzən məzənnə deyil. Yeni manat hələ də inzibati yollarla tənzimlənir. Sadəcə, Mərkəzi Bank bu cür artımlarla manatı real vəziyyətinə gətirib çıxarmaq istəyir.

Ekspert Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirdi ki, baş verənlər süni şəkildə edilmişdir: "İqtisadiyyatımızda milli valyuta yoxdur, azalıb. Yeni Mərkəzi Bank banklara milli valyutada kredit verirdi, iqtisadiyyatı pulla təmin edirdi. Sadəcə, banklar yenə qaçdılar və əldə etdikləri manatı dollara çevirməyə başladılar. Bu da ondan irəli gəlir ki, Mərkəzi Bank bankları lazımı qaydada idarə edə bilmir. Kreditləri təyinatlı şəkildə verə bilmir. Əslində hesab etmirəm ki, burada nəse sünidir. Sadəcə, bir müddət əvvəl döviyyədə milli valyuta azalmışdı, kurs bir az düşmüşdü. İndi isə yenə milli valyuta buraxıldı, dollannın kursu yenə qalxdı. Amma kursu yenə də Mərkəzi Bank inzibati metodlarla zorla saxlayıb. Bunun iqtisadi marağı da tam aydındır. Mərkəzi Bank bu dəqiqə manatı tam buraxsa, o deməkdir ki, üçüncü kəskin devalvasiya olacaq. Bank sistemi də tam çökə bilər. Bu səbəbdən

də bu addımı atmır".

Ekspert Fikrət Yusifov isə musavat.com-a bildirdi ki, əslində dollar qalxmamalıdır: "Bu gün dünya bazarlarında neftin qiymətlərinin qalxdığı bir dövrdə, psixoloji baxımdan dollann məzənnəsi ən azından sabit qalmalı idi. Neft qiymətlərinin artımında son günlər müşahidə edilən tendensiya davamlı olacağı təqdirdə isə dollann ucuzlaşacağı gözləniləndir. Son bir aya yaxın müddət ərzində dünya bazarlarında neftin qiymətləri 26 faizdən çox qalxıb. Əgər bu proses bir müddət də davam edərsə, bu halda dollann ucuzlaşması labüddür. Hesab edirik ki, son həftə ərzində dollann məzənnəsində baş verən dəyişiklik, yeni onun manata nisbətən bir neçə qəpik bahalaşması, manatın üzən məzənnəyə keçdiyi bir şəraitdə normal qarşılmalıdır. Çünki onun bu günkü məzənnəsini əsasən bazar özü müəyyən edir. Bazar isə bəzi hallarda real ola biləcək vəziyyəti olduğu kimi əks etdirməyə bilər. Yeni

bazardakı real olan vəziyyətə psixoloji amillər də öz təsirini göstərə bilər. Ona görə son günlər dollann bahalaşması ilə baş verən prosesləri daha çox psixoloji amillərin mövcudluğu ilə əlaqələndirirəm".

Ekspertlərin sözlərinə görə, ölkədə məzənnə inzibati qaydada, Mərkəzi Bankla hökumətin razılığı əsasında müəyyən olunur. Bütçə xərcləmələri artıqca, bütçədən ayrılan vəsaitlər artıqca, investisiya layihələrinə, bir çox başqa xərcləmələrə bütçənin açılması prosesi baş verəndə, manatın məzənnəsinə təsir göstərir. Çünki ölkədə iqtisadiyyatın böyük əksəriyyəti bütçə xərcləmələri ilə formalaşdırılır, bütçə xərcləmələrində artım müşahidə olunur, xərclər artır. Artıq bir çox layihələr vəsaitlərin ayrılması prosesi gedir. Bu səbəbdən də manata da təzyiqlər yüksəlməyə başlayıb. Bu tendensiya getdikcə də artacaq. Çünki ölkənin idxaldan ciddi asılılığı var, ölkədən ciddi valyuta çıxışı var. Müxtəlif formalarda valyuta çıxışı var, həm idxal məhsullarının dəyərini ödəmək üçün, həm kapital axını şəklində, həm fərdi şəkildə çıxış var. Fərdi şəkildə də ölkədən kapital axını davam edir. Bank sektorunda olan problemlər, bank sektorunun dayanıqsız olması, güvənsiz durumu get-

dikcə də artdığından, insanlar banka deyil, daşınmaz əmlak və valyutaya üstünlük verməyə başlayırlar. Ekspertlərin fikrincə, bu tendensiya davamlı olduqca, idxaldan asılılığın yüksək səviyyədə olduğunu nəzərə alaraq, gəlirlərin də azalması fonunda, təbii ki, manata basqılar artacaq. Həmçinin bildirilir ki, ancaq həm hökumət, həm Mərkəzi Bank iki kəskin devalvasiyadan bir dərs çıxarır. Bunun iqtisadiyyata ciddi zərbə vurduğunu anlayırlar. İndi yumşaq formada bu prosesi aparmağa çalışacaq. Yeni günlük artımlarla, məzənnənin daha rahat şəkildə dəyişməsinə kəskin dəyişmələrdən yayınmağa çalışacaq. Bu tendensiya getdikcə davamlı olacaq.

□ Rəya RƏFİYEVA

Bu gün Yel çərşənbəsidir

Bu gün Boz ayın üçüncü çərşənbəsi - Yel çərşənbəsidir. Yel çərşənbəsinə el arasında "küləkli çərşənbə", "külək oydan çərşənbə", "yelli çərşənbə" də deyilir. Bu çərşənbə yaranış prosesinin üçüncü mərhələsinə əks etdirir. Əgər torpaq və su insan yaradılışının maddi əsasını təşkil edərsə, od və yel kənar vasitəçi statusunda çıxış edir. Qədim etiqadlarda qeyd edilir ki, torpağın altında - "qara nəhrdə" yatmış dörd cür külək Yer üzünə çıxaraq müxtəlif libaslarda özünü göstərir. Mifologiyamızda ağ yel - ağ, qara yel qara, xəzri - göy, gilavar - qırmızı libasda təsvir edilir. Yel çərşənbəsi günü yel bir dörd oxşar elementlə birləşib dünyanı dolaşır, gəzib oynamış suyu, odu hərəkətə gətirir. Tədqiqatlara görə, Yel çərşənbəsində əsən soyuq və isti küləklər yazın gəlişindən xəbər verir. İnanclara görə, Yel çərşənbəsi gecəsi söyüd ağacının altına gedib niyyət edilir...

Yel Azərbaycan mifik təfəkküründə yol göstərən, bələdçi rolunu yerinə yetirir. İnanclara görə, çərşənbə axşamları Tanrı ancaq xoş sözləri eşidir. Qədim adətə görə, bu çərşənbədə qəfəsə də saxlanılan quşları və heyvanları azadlığa buraxmaq lazımdır. Yel çərşənbəsi günü tonqallar qalanır, evlərdə südlü plov və ya bulğur aşısı bişirilir. Süfrəyə daha çox quru meyvə və dənli bitkilərdən hazırlanmış çərəzlər düzülür. Qadınlar axır çərşənbə üçün hazırlıqlar görürlər. Ev əşyaları sürtüldü təmizlənir, xalça-palaz çirpilir, yorğan-döşək havaya verilir. Xanımlar uşaqlar üçün təzə paltar biçib-tikir. Bu gün bir qarış böyümüş səməninin ortasına qırmızı qumaş bağlanılır.

Ümumiyyətlə, çərşənbələrin dörd ünsürlə adlandırılmasının müasir dövrün ənənəsi olması, yəni, bu adların sonradan qoyulması barədə fikirlər də var. Tədqiqatçıların araşdırmalarına görə, qədimdən, Azərbaycanın müxtəlif regionlarında çərşənbələrə fərqli adlar verilib. Ən geniş yayılan ardıcılıqlardan biri bu cürdür: 1) Yalançı çərşənbə; 2) Xəbərci çərşənbə; 3) Ölü çərşənbəsi (və ya Qara çərşənbə, həmin gün qəbirilər ziyarət olunur); 4) İllaxır çərşənbə.

Yel çərşənbəniz mübarək!

□ Günel MANAFLI

Bəzi KİV-lərdə Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramovun xidməti avtomobilinin fotoları yayılıb və bu fotolar geniş səs-küyə səbəb olub.

Məsələ burasındadır ki, reportyor.org saytı iddia edir ki, Mingəçevirin icra başçısının xidməti avtomobilində, salonda, qabaq oturacaqda oturan xanım açıq-saçıq hərəkətləri ilə ətrafdakıların diqqətini cəlb edib. Əl-qol hərəkətləri, ucdan oxudulan pop musiqi səsi, gülüş sədələri...

Sayt sonda qeyd edir ki, onlarda başçısının xidməti avtomobilinin hansı istiqamətdə və hansı villaya getməsi ilə bağlı videogörüntülər var və bu görüntüləri növbəti yazıda təqdim edəcəkdir.

Məsələnin bu qədər böyük səs-küyə səbəb olmasını nəzərə alaraq, Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə əlaqə saxladıq. İcra hakimiyyətinin ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri müavini Sahib Əliyev musavat.com-a açıqlamasında bildirdi ki, həmin fotodakı kadrlar saxtadır, həqiqəti əks etdirmir:

"Tibilisi prospektindən Dərnəgül istiqamətinə gedən avtomobil həqiqətən də bizim xidməti maşındır. Digər fotoda olan avtomobil isə quraşdırma-

İcra başçısının xidməti maşınının mübhəm fotoları

Başçının avtomobili ilə bağlı yayılan şəkillərə və xəbərə görə qurumdan "Yeni Müsavat"a açıqlama verildi; "O fotolardan biri bizə aiddir, amma"

dır, saxtadır. Onun bizə heç bir aidiyyəti yoxdur. Üstəlik, fotoya baxanda hiss edilir ki, yay aylarında çəkilib. Pəncərələr açıqdır, hava da günəşlidir.

Cənab başçının sürücüsü and içir ki, heç qızını belə xidməti maşınına əyləşdirmir. Belə saxta məlumatların yayılma-

sı ilk dəfə deyil. Biz belə hallarla çox rastlaşmışıq. Məsələn, şəhərdəki Şəhidlər Xiyabanında təmir işləri aparılan zaman foto çəkib, "İcra başçısı şəhidlərə hörmətsizlik edir" başlıqlı yazı yazıblar. Hansı ki, həmin yerdə abadlıq işləri aparılıb. Daha da yaxşı hala gətirilib".

- Sayt qeyd edir ki, "Xidməti avtomobilinin hansı istiqamətdə və hansı villaya getməsi ilə bağlı videogörüntülər var və bu görüntüləri növbəti yazıda təqdim edəcəkdir". Bu haqda nə deyə bilərsiniz?

- Bu sayt qəsdən saxta məlumatlar yayıb. Bu, üstüörtülü şəkildə rüşvət istəməkdir. Yeni deyirlər ki, "Gətirin bizə pul verin, videonu yaymayaq, səsimizi kəsək". Bunun başqa mənası yoxdur. Onlar şantaj edirlər.

- Rəsmi olaraq hansısa bir tədbir görmək fikriniz varmı?

- Biz Mətbuat Şurasına rəsmi müraciət edəcəyik. Bundan sonra əgər ehtiyac olarsa, digər rəsmi qurumlara da, hüquq-mühafizə orqanlarına da müraciət edəcəyik.

□ Məhəmməd TÜRKMƏN

Qənirə xanımın haqq etdiyi bir neçə cümlə...

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@mail.ru

"...Səhər tezdən balaca Röyamızın səhhəti ilə bağlı baş həkimlə danışdım, uşağın özü ilə söhbət etdim. Sonra Röyanı əməliyyata yola saldıq. İndi isə Azər Xanlaroğlunun səhhəti ilə ağılı 1 sayılı Şəhər Kliniki xəstəxanasına gəlmişik... Burdan isə Xocalıdan olan Durdanə bacımın kitab təqdimatına gedəcəyəm"...

Bu, martın 7-də doğum günü olan Qənirə Paşayevanın həmin gün üçün iş planıdır. Saytlardan birinə verdiyi açıqlamada deyib bunu...

Onunla şəxsi tanışlığımız 2001-ci ilə təsadüf edir. Onda jurnalist idi, Press-Klubda keçirilən hansısa bir tədbirdə tanış olmuşduq. Daha sonra həmkar kimi münasibətlərimiz dost səviyyəsinə qədər yüksəldi...

Jurnalistikadan yüksək vəzifəyə gedən, deputat seçilən xeyli həmkarımız olub. Maləsəf, onların əksəri bir pillə yüksələndən sonra əski yoldaşlıqları - tədbir məkanlarında, konfrans zalları, məhkəmə binaları ön-lərində bir pəraqını ikiye bölüb yeyən jurnalist dostlarını unudublar, zənglərinə cavab verməyiblər, çevrədən də tam ayrı düşüblər. Əlbəttə, istisnalar hər zaman var və BİZİM Qənirə Paşayeva da barmaqla sayılacaq qədər istisnalardan biridir. Heydər Əliyev Fondunun sözcüsü kimi, daha sonra - 2005-ci ildən üzvü bu yana deputat olduğu illərdə barəsində belə bir imic formalaşdırıb: "Kaş çox yox, 10-ca belə deputatımız, ictimai xadimimiz olaydı"...

Əlbəttə, o, təkəcə jurnalistlərin deyil, lazım olan anda ona ehtiyac duyan hər kəsin yanında olur. Onlarla nümunəsi var bunun: icra başçısının zülmündən bezib "intihar körpüsü" nə çıxan, övladı ağır durumda olan vətəndaş, müləccəyə ehtiyacı olan qazi, təzyiqli məruz qalan jurnalist və s. ilk olaraq onu arayır. Bunun çox sadə bir səbəbi var: Qənirə xanım təkəcə seçicilərdən, jurnalist həmkarlarından deyil, bütün ölkə boyunca sadə vətəndaşlardan ayrı düşmür, xalqın içində olur, insanların ona əli çatır, ünü yetir... O isə öz növbəsində əlindən gələni nə varsa, əsirgəmir.

Şəxsən özüm azı 4 epizodda - hansı ki, onların hamısında söhbət insan həyatından gedirdi - onun necə fədakar bir insan, dost olmasına şahidlik etmişəm. Zəng edib, birinci sözü bu olub: "Nə edə bilərəm, hara gəlim?" Təcili olaraq özünün gücü çatan ilkin addımları atıb, daha sonra məsələnin həlli üçün ölkə prezidentinə, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevaya yazılan müraciətlərin ünvanına maksimum tez çatması üçün əlindən gələni edib. Bu şəxsə ölkə rəhbərliyində böyük etimad yarandığı göz önündədir: onun arxasınca düşdüyü bütün yardım kampaniyalarına dövlət səviyyəsində dəstək verilir. Çünki inam, etimad qazanıb...

"Yoruldum" demədən çalışır bu insan. Bəzən heyranlıqla izləyirəm onun iş qrafikini. Bakıdan İstanbula uçur, orada bir tədbirdə iştirak edir, fotoları facebook səhifəsində görüntülənir. Təxminən 4-5 saat sonra görürsən ki, Qənirə Paşayeva artıq Avropa ölkəsindədir, indi də oradakı tədbirdən fotolar yayımlanır. Axşam yatırsan, səhər ayılıb saytlardan xəbər tutursan ki, Qənirə Paşayeva artıq Tovuzdadır, seçiciləri ilə görüşür. Axşam isə görürsən ki, Bakıda hansısa bir tədbirdə çıxış edir...

Düzü, adam tərifi etməyə adət etməmişəm, amma doğum günündə, həmçinin 8 mart ərəfəsində ona layiq olduğu, ən əsası, haqq etdiyi bir neçə kəlmə xoş cümlələr yazmaq mütləqdir. İnsanlara layiq olduğu sözləri deməkdən çəkinmək lazım deyil. Əksinə, onların gərəklili, lazımlılı olduqlarını bir daha hiss etdirmək üçün özəl günlərdə bunları söyləmək zəruridir.

Doğum günün mübarək, Qənirə Abla! Allah üreyincə versin! Nə yaxşı varsan!

Zahid Oruc siyasətin radarlarında niyə görünməz olub...

Deputatın qəfil susması ortaya suallar çıxarıb; Milli Məclisin son iclasında iştirak etməyən millət vəkili haqda həmkarları da heç nə bilmir; "ölkənin ən hərəkətli siyasətçisi niyə susur" sualı düşüncələrə hakim kəsilib

Azərbaycan siyasətinin istər iqtidar, istər müxalifət cəbhəsində, istərsə də neytral düşürgədə ən aktiv siyasətçilərindən biri deputat Zahid Orucdur. O, ümumiyyətlə, deputat olduğu gündən daim mətbuatla sıx işləyib, vaxtaşırı öz fikirlərini bu və ya digər formada cəmiyyətə çatdırıb. Mediaya ən açıq deputatlardan olub.

Onu siyasətçi kimi son dərcə maraqlı edən davranışları isə 2015-ci ilin 21 dekabrındakı ikinci devalvasiyadan sonrakı bir ay ərzində oldu. Heç kəsin gözləmədiyi halda iqtidarı və şəxsən prezidenti davakar şəkildə müdafiə eləyən Zahid Oruc birdən-birə Azərbaycan hökumətinin ayrı-ayrı fərdlərini, hökumətin atdığı bəzi addımları sərt formada tənqid etməyə başladı. Hətta rayon icra hakimiyyəti başçılarını hədəfə alaraq bəyan etdi ki, icra başçıları Alp dağlarından enib rayonlarına, xalqın içinə gəlsinlər (o, bu ifadəni yeni il tətili vaxtlarında işlədib-red.) Eyni zamanda ölkənin ən iri monopolist qida sənayesi şirkəti olan

Zahid Oruc

həm də müxalifətin belə mandatını əlindən almışdı. O, iqtidarı ictimai qıcıq yaradan az qala bütün addımlarını sərt dillə tənqid etməsinə tuturdu.

Bəziləri isə deyirdi ki, bu, hakimiyyətdaxili qrupların oyunudur. Hər halda, insaf naminə qeyd etmək lazımdır ki, Zahid Oruc o dövrdə kifayət qədər xalqın ürayindən xəbər verən və obyektiv yol tutaraq ictimaiyyətin tərəfində oldu. Oliqarxların, məmurların mövqeyini müdafiə mövqeyindən birmənalı şəkildə imtina elədi. Bu, Zahid Oruc mövqeyində olan bir adam üçün fədakarlıq sayıla biləcək addım idi.

Son günlər isə Zahid Orucun səsi nə Milli Məclisdən, nə də mediadan, nə də sosial şəbəkələrdən gəlir. Əcəba, Zahid Orucun başına bir işmi gəlib? Günlərlə biz onu arasaq da, telefonuna zənglər etsək də əlaqə saxlamaq mümkün olmur. Azərbaycan siyasətinin ən dinamik deputatı siyasətin

radarlarında niyə itib, onun başında bir iş yoxdur ki?

Zahid Oruc haqqında məlumat əldə etmək üçün Milli Məclisə müraciət etdik. Bizə cavab verildi ki, Z.Oruc Milli Məclisin keçən həftə keçirilən iclasına gəlməyib. Nədən gəlmədiyini bəlli deyil.

Onun üzvü olduğu Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Fərəc Quliyev də "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Zahid Oruc Milli Məclisin son iclasına gəlməmişdi: "Zahid Oruc ən fəal deputatlardan biridir. Çox bilikli, hazırlıqlı, intizamlı deputatdır. Yeni sessiyada cəmi bir iclası buraxıb. Keçən həftə keçirilən iclasda yox idi. Belə hal mümkündür, hər bir deputatın hər-dən iclasda iştirak etməməsinə rast gəlinməsi normaldır. İnsanın seçicilərlə görüşü, hansısa tədbirlərdə iştirakı, səhhətində problemləri ola bilər. Zahid Orucun son iclasda nədən iştirak etməməsi mənə bəlli deyil. Zahid bəy komitəmizin də iclaslarında müntəzəm iştirak edən deputatdır. Son vaxtlar isə komitənin iclası olmayıb".

Millət vəkili facebook səhifəsinə də göz gəzdirdik. Məlum oldu ki, fevralın 10-da saytlardan biri onun Bərdədə seçiciləri ilə görüşündən xəbər yayıb.

"Yeni Müsavat" olaraq inanırıq ki, Z.Oruca bağlı pis bir şey baş verməyib. Onun yaxın günlərdə yenidən öz missiyasını davam etdirəcəyinə əminik.

□ Etibar SEYİDAĞA

Bu yaxınlarda Ümid Partiyasında yeni təyinatlar oldu. İsmayıl Mirzəcanovun inzibati ərazi və bələdiyyə məsələləri üzrə sədr müavini təyin edildi. İsmayıl Mirzəcanovun partiyanın mətbuat xidmətinin suallarını cavablandıraraq, həmin müsahibəni oxuculara təqdim edirik:

- Partiyada bu sahə üzrə müavinliyin yaradılması hansı zərurətdən irəli gəlirdi? Gələcək planlarınız, strategiyamız haqda nə deyə bilərsiniz?

- Qeyd etdiyiniz kimi, inzibati ərazilər və bələdiyyələr iş üzrə sahə partiyamız üçün də yeni bir vahiddir. Əvvəllər bu tipli təyinatlar olmayıb. Mövcud hakimiyyətin bələdiyyə sistemini iflic vəziyyətə salmasının nəticəsində biz bu sahənin mövcudluğunu vacib bildik. İlk olaraq fəaliyyətimizi beynəlxalq konvensiyalara uyğunlaşdırmağı planlaşdırırıq. Bununla yanaşı olaraq hazırda partiyamızda bələdiyyə strukturlarında çalışan, bələdiyyələrə seçilmiş insanlar var, onlarla mərkəzləşdirilmiş qaydada işlər aparacağıq. İndiyə qədər heç bir partiyada olmayan bir üsulla - hər bir ərazi vahidinin özünün xüsusiyyətlərini, özəlliklərini, əhali sayını, bələdiyyə subyektlərini və digər göstəricilərini, hətta sosial obyektlərinə qədər, məktəblərinə qədər dəqiq araşdırıb ümumi bir qənaətdə gələcəyə və region haqqında tam şəkildə təsəvvür formalaşdıracağıq ki, sabah dövlət idarəçiliyində biz bunların hamısını artıq planlı şəkildə həyata keçirə bilək. Hər bir regiona fərdi yanaşmamız var: onun əhalisinin məşğuliyyət növündən tutmuş psixoloji vəziyyətinə qədər bir qrafik tutulacaq. Məsələn, dinin hansı cərəyanına hansı bölgələr hansı şəkildə meyil edir, hansı rayonda dini təriqətlər necə inkişaf edib, necə istiqamət götürüb. İnsanların təhsilə münasibəti, təhsilin hansı növünə daha çox üstünlük verən regionlar var və ya əksinə hansı kəndlərdə uzun illərdir ali məktəblərə daxil olmayanlar, təhsildən yayınmalar var və s. Bu tipli problemlər çoxdur və bu problemlərin hamısını cəmləyib partiya təlimatına uyğun ordaq bir sxem yaradacağıq. Bizim cəmiyyətdən gizli, qovluğa yığılmış, tozlanmış, söz yığınınından ibarət fəaliyyətimiz olmayacaq. Cəmiyyət üçün, kütləvi informasiya vasitələri üçün açıq olacaq. Biz iş gördükə cəmiyyətimizə və ya satılma prinsipləri və bu kimi bütün məsələlər proqramımızda öz əksini tapacaq. Bu istiqamətdə proqramımız çox geniş və mükəmməl olacaq. Bir Avropa dövləti bu sahədə hansı üstünlükləri əldə

olaraq fərqli şəkllə salınması, bölgülərin dəyişdirilməsi və s. nəzərdə tutulmayıb, indiki qaydada saxlanılacaq. Lakin idarəetmə metodları demək olar ki, tamamilə yenilənəcək. Quberniya modeli təklifini irəli sürənlər var.

"Əhalinin taleyi ilə bağlı qərarları xalqın seçdiyi qurumlar verməlidir"

İsmayıl Mirzəcanov: "Biz hər kəsin haqqını tanıyan inzibati ərazi vahidində və o cümlədən dövlətin idarə olunmasında unitarlıq prinsipinə üstünlük verən komandayıq"

yət mütəmadi olaraq məlumatlandıracağıq.

- **Bələdiyyə seçkiləri öncəsi Ümid Partiyası bir sıra yeni təkliflərlə çıxış etdi. Buraya bələdiyyələrin statusunun artırılması, böyük şəhər bələdiyyələrinə sədrlərin seçilməsi və bir sıra başqa təkliflər daxil idi. Bunlarla bağlı nə deyə bilərsiniz? Daha hansı yeni təkliflər irəli sürməyi planlaşdırırsınız?**

- Yeni idarəetmə vahidi olduğu üçün indi xüsusi proqram üzərində işləyirik. Əsas məqsədimiz sabah hakimiyyətə gələrkən dövlət idarəçiliyində çox ciddi islahatlar aparmaqdır. Seçkilər orqanların səlahiyyətlərini və imkanlarını genişləndirməkdir. Ümumiyyətlə, regionların idarə olunmasında bələdiyyə ən vacib strukturlardan biridir. Planlarımızda təbii ki, iri şəhər bələdiyyələrinin seçilməsi də var. Qeyd edim ki, Azərbaycan Avropa Şurasına daxil olarkən bu öhdəliyi öz üzərinə götürüb və bu öhdəliyi mütləq şəkildə yerinə yetirməlidir. Bələdiyyə məclislərinin formalaşması, kommunal və işə xidmətlərinin bələdiyyə sistemində cəmləşməsi, bələdiyyə torpaqlarının istifadə formaları, məsələn, hərəcə çıxarılan torpaqların icarəyə

edibse, hakimiyyətə gələcəyimiz zaman həmin Avropa dövlətinin təcrübəsindən yararlanmaq başlıca prinsiplərimizdən biridir. Biz siyasi coğrafiya olaraq Avropanın tərkibindəyik və buna uyğun idarəçilik formalarına üstünlük verməliyik.

- **İnzibati ərazi vahidlərinin dəyişdirilməsi, forma olaraq fərqli şəkllə salınması ilə bağlı müxtəlif fikirlər var. Hətta quberniya modeli təklifini irəli sürənlər də var. Bununla bağlı nə deyə bilərsiniz?**

- Regionların idarə olunması ilə bağlı təkliflərimiz də çox effektiv və tam səmərəlidir. İnzibati ərazi vahidlərinin dəyişdirilməsi, forma

Təəssüf ki, bu fikri irəli sürənlər qonşuluqda hansı ölkələrin olduğunu, Azərbaycanla bağlı hansı separatçı niyyətlərə düşüklərini, zaman-zaman bu separatçı niyyətlərdən maksimum istifadə edib yararlandıqlarını unudurlar. Bəlkə quberniya modeli federallaşma və ya ştatlar modelinə uyğun ola bilər. Ancaq Azərbaycan konstitusiyaya görə unitar dövlətdir və buna görə də düşünürəm ki, quberniya modelini Azərbaycanda tətbiq etmək düşmənin dəyirmanına su tökməkdir. Biz coğrafiyada tək yaşamırıq. Ətrafımızda kifayət qədər ölkəmizin daxili işlərinə əl uzadan dövlətlər var. Biz ele

İqbal Ağazadə ölkə xanımlarını təbrik etdi

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan xanımlarını təbrik edib. Təbrikdə deyilir:

- **Hörmətli xanımlar, əziz analar və bacular, sizi 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm!**

Əziz qadınlar, sizlərə uzun ömür, cənsağlığı, sevdiklərinizlə birlikdə firavan, xoşbəxt və rahat həyat sürməyinizi arzulayıram. Sizlərə buna layiqsiniz və öz ağılnızla, mətanətinizlə, sədaqətinizlə, cəsarətinizlə, əqidənizlə bunları haqq etmişiniz.

Son illər bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də qadınların ictimai-siyasi və mədəni proseslərdə rolu getdikcə artmaqdadır. Bizim üçün xüsusilə xoşdur ki, Azərbaycan qadınları da ölkənin və cəmiyyətin həyatında getdikcə daha fəal şəkildə iştirak edirlər.

Ananın, qadının cəmiyyətdəki yeri əvəzəlməzdir. Qadınların olduğu yerdə ədalət, əxlaq, fayda, qayda -qanun, cəmiyyətin inkişafı var. Biz elə bir cəmiyyət qurmalıyıq ki, məhz cəmiyyət bu dəyərlərə, bu prinsiplərə söykəsin. Bunun üçün sizlərin daha aktiv, qurucu, yaradıcı, prinsipial olmağınızı və enerjinizi, zamanınızı bir qədər çoxunu bu işlərə ayırmağınızı arzulayıram.

Bir daha sizləri bayram münasibətilə təbrik edirik!

bir model tətbiq edib, elə bir mühit yaratmalıyıq ki, onların daxili siyasətimizə müdaxilə ehtimalları sıfıra endirilsin. Əlavə olaraq Azərbaycan ərazi olaraq o qədər böyük deyil ki, ştatlaşma və ya quberniyalaşma modelinə keçsin. Ölkədə etnik milli kökənli insanların sayı o qədər çoxluq təşkil etmir ki, quberniyalaşmaya gedərək onların haqlarının tanınması yönündə bir proses getsin. Biz hər kəsin haqqını tanıyan inzibati ərazi vahidində və o cümlədən dövlətin idarə olunmasında unitarlıq prinsipinə üstünlük verən komandayıq. Biz Azərbaycanın dövlətçiliyinə zərbə vuracaq addımlara daxilə zəmin yaradacaq heç bir addım atmayacaq və xarici faktorların buna müdaxiləsi üçün heç bir halda imkan yaratmayacağıq.

- **Bunu necə edəcəksiniz?**

- Az öncə qeyd etdiyim kimi, regionların idarəetmə metodlarında böyük dəyişikliklər olacaq. İcra hakimiyyətlərinin əksər funksiyaya və səlahiyyətləri bələdiyyələrə, seçkilər orqanlarına verəcək. İcra hakimiyyətləri inzibətçilik kimi məsuliyyət yükündən azad olunaraq yerini xalqın seçdiyi şəxslərə verəcək. Onun torpaq üzərində alver etmə imkan-

ları minimuma endiriləcək, hətta deyərdim ki, ümumiyyətlə icra strukturları bu tipli məsələlərə qarışmayacaq. Regionların dotasiya məsələsi büdcədən minimuma endiriləcək və hər bir bölgənin öz spesifik xüsusiyyətləri araşdırılaraq, iqtisadiyyatın, kənd təsərrüfatının, sənayenin, hətta yüngül və ağır sənayenin hansı sahəsinə bölgələrdə təşkil etmə mümkünürsə, bununla bağlı mükəmməl təkliflərimiz olacaq. Regionlar elə istiqamətdə inkişaf proqramına daxil ediləcək ki, hər kəs özünü saxlayacaq və mərkəzə vergi ödəyəcək. Düşünürəm ki, xalqın, əhalinin taleyi ilə bağlı qərar vermək məsuliyyəti elə xalqın seçdiyi qurumlara verilməlidir. Beləliklə, qurumlar tam olaraq xalqa xidmət edəcək.

Vəzifəmiz hakimiyyətə gələrkən dövlətin inzibati ərazi vahidlərinə daxil olan subyektlərin necə idarə olunmasının proqramını bu gün işləmək və partiya strukturlarını buna uyğunlaşdırmaqdır ki, sabah hakimiyyətə gələrkən həm kənd bazası nöqtəyi nəzərdən, həm də proqram və islahatlar nöqtəyi nəzərdən tam şəkildə mükəmməl hazır olaq.

Xeyriyyə riyakarlığı

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Yaxud fondun içində fond açmaq

Azərbaycanda dövlətin funksiyalarının anlaşılması bir çox hallarda üzə çıxır. Buna tipik örnək sosial şəbəkədə rastlaşdığım bir hal idi: hansısa qeyri-hökumət təşkilatının nümayəndəsi fəxrlə yazmışdı ki, mən prezidentə xidmət etməyə hazırım. Halbuki bizim qanunlara görə prezident xalqın xidmətçisidir.

Dövlətin əsas funksiyalarından biri sosial müdafiədir. Kimsəsizlərin, imkansızların, fiziki çatışmazlığı olanların qulluğunda durmaq dövlətin işidir. Ancaq azərbaycanlılar nə edirlər? Formal olaraq qurduqları dövlətdən bu cür işləri düzgün görməyi tələb etmək yerinə hansısa müğənniyə, şairə göstərilən tibbi yardımı şişirdirlər. "Sağ olsun Filan-kəs xanım, xeyriyyəçilik elədi, əməliyyat olunduq", "Burdan Behmən-kəs müəllimə dərin minnətdarlığımı bildirim, narkozdan özümə gələndə gördüm durub başımın üstündə, dedi, möhkəm ol, yaxşı iynələr vurdurduq sənə" - bu tip xəbərlər mediada çox olur.

Azərbaycanda hələ 1999-cu ildə (!) tibbi sığorta haqda qanun qayırlıb. 17 ildir o qanun işləmir. Səbəb nədir? Çünki yapistlər tibbi sektora, həkimlərə, xalqa nəzarətin ciddi bir alətini itirmək istəyirlər. Əgər mənim tibbi sığortam olsa, əməliyyat üçün həkimə rüşvət verməyəcəm axı! Eyni zamanda, həkim də yaxşı maaş alacaq, hakimiyyətdən asılı vintcik, 4-5 ildə bir dəfə on manatlıq artıma həsrət yetim olmayacaq.

Bu yaxında bir nəfərlə bu temada mübahisə elədik. Yeterincə savadlı adam olsa da, dövlətin funksiyasını anlamırdı, deyirdi xeyriyyəçilik mütləq lazımdır, gərək biz hamımız kimsəsizlərə, imkansız xəstələrə əl tutaq və sairə. Əlbəttə, hansısa çox yüksək xərcli tibbi əməliyyata sığorta pulu çatmaya bilər, kiməsə müəyyən fond, bank hesabı yaradıb yardım eləmək olar, ancaq bu işlər kütləvi hal almamalıdır. Kütləvidirsə, deməli, dövlətin qurucu adı var. Axı dövlət özü mahiyyətə nədir? Bizim elliklə yaratdığımız, müəyyən funksiyaları həvalə elədiyimiz bir xidmət təşkilatıdır. Loru dildə desəm, Əhməd, Məmməd, Həsən yığışdılar, dövlət qurdular və bu dövlətə xarici müdaxilədən qorunmağı, sosial müdafiəni-filanı tapşırdılar. Əvəzində vergi verdilər - pul topladılar. İndi mən bir dəfə sosial məqsədlə geniş qrup şəklində pul topladımsa (vergilər), bunun bir faydası olmadısa, həmin pulu kimlərsə cibinə basdısa, ikinci dəfə xeyriyyə konsertinə gedib pul toplanmasında iştirakım nəyi dəyişəcək? Bu, bəzi yapistlər tərəfindən ikiüzlülük deyilmi? Vergilər Nazirliyi rüşvətçuluqla, Gömrük Komitəsi reketlə məşğuldur, sən də burda "xeyriyyə konserti" tamaşası oynayırsan, özünü gözə soxursan. Halbuki, üzvü olduğun deputatxanada o nazirlərin yaxasından yapışıb üzlərinə tüpürməli idin.

Bakı ətrafındakı bir kənddə başqa bir karikatür yardım obyektini açmışdı. Geymədiyin paltarları getirib ora qoyurdun, ehtiyacı olan gəlib aparırdı. Bunun sanitariya-gigiyenik təhlükəsini bir qırağa qoyuram. Bir neçə gündən sonra obyekt tam boşaldı - imkansızlar bütün geyimləri aparmışdılar. Başqa cür ola da bilməzdi, çünki bunu da dövlət, onun sosial müdafiə nazirliyi sistemli şəkildə etməlidir. "Sobes"lərin binasında geyimlərin təhvil yeri açmaq olmazmı? Ümumiyyətlə, dövlətin guya imkanı yoxdur beş-on manatlıq ucuz geyimlər alıb imkansızlara paylasın? Var. Sadəcə, bunu tələb eləməkdənsə geydiyin cırıq paltarla yardım reklamı yapmaq daha məqsədəuyğundur. Hələ iş bir "Allah rızası" söhbəti qatsan gələcəkdə o paltar yerini pir elan eləmək də olar. Yeri gəlmişkən, SSRİ dövründə imkansızlara məktəbli forması pulsuz verilir, belə dövlət proqramı vardı. İndi guya "analoqu olmayan" dövlət Formula-1 yarışından kəsb bunu edə bilməz?

Yenə xüsusi yazıram ki, "dövlət eləmir, biz eləyək" söhbəti lazımsızdır. Biz elə dövləti bu iş üçün qurmuşuq. Bizim fondumuz dövlətdir. Bina alınmayıbsa, dam yoxdursa, onun bir küncündə soyuqdan qorunmaq avara məşğulluqdur. İctimai-siyasi riyakarlığın bir növüdür.

Bölgənin taleyini dəyişə biləcək ilginç gəlişmə

Ötən sayımızda Rusiyanın Xəzər Hərbi Donanmasının Azərbaycanla qarşı faktiki təcavüz planı haqqında yazmışdıq. Jurnalist Andrey Şipilovun məqaləsində yer alan iddialara görə, Moskva dənizə "Murena" layihəli hava yastığı üzərində desant gəmisi buraxmaq niyyətindədir.

Müəllifin qənaətinə, Rusiyanın dənizə buraxmağı planlaşdırdığı texnika sırf hücum xarakterlidir və onun yeganə təyinatı sahiləni ərazilərin zəbtidir. Sitat: "İranla müharibə hazırda çətin ki, Putinin planına daxil olsun. Amma başdan-ayağa Türkiyəyə bağlı Azərbaycan tam mümkündür ki, hədəf olsun. Xüsusən də xatırlatmaq lazımdır ki,

Türkiyə-Azərbaycan-İran ittifaqı yaranır - Rusiya əngəlləməyə çalışır

Rusiya İranın arxasından çəkilir; Kremlin Xəzərdə təhlükəli təcavüz planlarının daha bir pərdəarxası; əzələ nümayişindən cənub qonşumuza da "pay" düşür, çünki...; Moskva Tehrana S-300 raket sistemlərinin verilişini dayandırdı

Rusiya Ermənistanı bir neçə yüz milyon dollar dəyərində silahla təchiz etməyə başlayıb".

Ekspertlər də Rusiyanın Xəzərdə öz hərbi güdrətini, imkanlarını artırdığı qənaətindədir. Belə olan halda sual ortaya çıxır ki, Moskva Xəzər dənizində hərbi güdrətini kimə qarşı artırır, gerçəkəndəmi hədəf Türkiyənin əsas strateji müttəfiqi Azərbaycandır, yoxsa? Bu yerdə bir daha Moskvadan Bakıya rus emissarlarının (*baş nazirin müavini Dmitri Roqozin, xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin*) intensivləşən səfərlərini yada salmaq lazım gəlir. Şimal qonşumuz nədən narahatdı, görəsən?

Təhlilçilərə görə, əslində Rusiyanın Xəzərdə hərbi gücünü artırması enerji resurslarının gələcək nəqli ilə bağlıdır. İş ondadır ki, TAP və TANAP layihələri artıq təsdiqlənib. Bakıda ötən həftə keçirilən böyük toplantıdan dərhal sonra Avropa Birliyi Rusiyadan yan keçən TAP layihəsini təsdiq edib.

"Rusiya əlbəttə ki, bundan narahat ola bilər. Kremlin ən çox qorxdığı, çəkiniyi isə Türkmənistanın bu layihəyə qoşulmasıdır. Türkmənistanın qazi kifayət qədər çoxdur, eyni zamanda Türkmənistanın bu layihəyə qoşulması üçün Xəzər dənizi ilə boru xətti çəkilməlidir. Ona görə də ehtimal ki, Rusiyanın Xəzərdə əzələ nümayişi məhz onunla bağlıdır ki, Xəzəryanı ölkələrə, Türkiyəyə və Avropa Birliyinə bununla mesaj göndərir ki, Moskva Xəzər dənizi ilə boru

xəttinin inşasına yol verməyəcək. Rusiyanın Xəzərdə ara-sıra hərbi manevrlər keçirməsi də əslində Türkmənistan qazının Avropaya çatdırılmasına mane olmaq məqsədi daşıyır" - deyib analitik Elxan Şahinoğlu.

Politoloqa görə, gələcəkdə TAP-ın genişləndirilməsi və bura başqa dövlətlərin də qazının qoşulması məsələsi aktuallaşarsa, Rusiyanın siyasəti də dəyişə bilər, çünki o halda bu kəmərlərlə Avropa bazarına çıxarılaacaq qaz Rusiya təbii qazına real alternativ olacaq. Moskva isə belə perspektivi indidən əngəlləməyə çalışır. Söhbət həm də öz nəhəng qaz ehtiyatları ilə İranın da TAP-a qoşulmasından gedir.

Bu arada Türkiyə baş naziri Əhməd Davudoğlunun təzəcə başa çatmış İran səfəri çərçivəsində Tehranla energetika sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələsinin müzakirəsi diqqət çəkir. Məlumatlara görə, tərəflər İranın TANAP-a qoşulmasının mümkünlüyünü xüsusi diqqətdə saxlayıblar. Müşahidəçilər isə bu danışıqları final mərhələ hesab edir və İranın TANAP-a qoşulmasını, faktiki, həll olunmuş sayırlar.

Yada salaq ki, İranın TANAP-a ("*Şahdeniz 2*" qazını Türkiyənin şərqindən qəribinə - Yunanıstan sərhədinə çatdıracaq Trans-Anadolu qaz kəməri nəzərdə tutulur) qoşulması məhz onunla bağlıdır ki, Xəzəryanı ölkələrə, Türkiyəyə və Avropa Birliyinə bununla mesaj göndərir ki, Moskva Xəzər dənizi ilə boru

müzakirələr aparılmış, Tehranın TANAP-a qoşulması istisna edilməmişdi.

Nəhayət, Davudoğlunun Tehranda apardığı danışıqlar həqiqətən kulminasiya sayıla bilər. Ekspertlərə görə, yekun kimi bu yaxınlarda Azərbaycan, İran və Türkiyə arasında üçtərəfli anlaşmanın əldə olunacağı gözlənilir. Bu xüsusda İran prezidenti Həsən Ruhaninin Əhməd Davudoğlu ilə görüşdən sonra söylədiyi və Kremlin əsla məmnun etməyəcək "İran Rusiya rəhbərliyinin hər addımını dəstəkləmək niyyətində deyil", - bəyanatı da maraqlı doğurur.

İstisna deyil ki, Ruhani bununla həm də Rusiyanın energetik maraqlarına zidd olan TANAP layihəsinə Tehranın qoşula biləcəyinin aydın mesajını verir. Bu da sövq-təbii Rusiyanı qane edə bilməz. Demək, Moskvanın Xəzərdən mümkün təcavüz təhlükəsindən Azərbaycanla yanaşı, İran da sığortalanmayıb.

Göründüyü kimi, Tehranla Moskvada bir sıra məsələlərdə (*silah ticarəti, AES tikintisi, Suriya məsələsi, Şimal-Cənub neqliyyat dəhlizi layihəsi və s.*) nə qədər tərəfdaş olsa da, əhəzindən qaz bazarında regional rəqiblərdir, necə deyirlər, "mehriban düşmənlər" kimidir. Beynəlxalq sanksiyalar götürüldükdən sonra sözsüz ki, bu, özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verəcək və verməyə başlayıb da.

İranın Avropaya qaz nəqli üçün ən əlverişli marşrutlar isə Türkiyə və Azərbaycan olaraq

qalır. Üstəlik, prezident İlham Əliyev və baş nazir Əhməd Davudoğlunun uğurlu Tehran səfərləri də göstərdi ki, Azərbaycan və Türkiyə cənub qonşumuz üçün təkə önəmli iqtisadi tərəfdaşlar deyil, həm də ən vacib qonşular kimi, regionda mühüm təhlükəsizlik faktorlarıdır.

Maraqlıdır ki, Ruhaninin açıqlamasından dərhal sonra Rusiya İrana S-300 raketlərinin satılması ilə bağlı müqavilənin icrasını dayandırdı. Avropa.info xəbər verir ki, İsrailin xəbərçiliyindən sonra Rusiya S-300 hava hücumundan müdafiə sistemlərinin Tehrana təhvil verilməsini dayandırdı. Xəbərdə Putinin bu qərarının səbəbi kimi İranın bu sistemləri "Hizbullah"a göndərə biləcəyi göstərilir.

Xatırladaq ki, bir neçə gün öncə İsrail baş naziri Netanyahu məsələ ilə bağlı açıqlama verərək, Tehranın Suriyadan Livandakı "Hizbullah" təşkilatına müasir silahlar göndərməsinə razı olmayacağını bildirmişdi. 2007-ci ildə Rusiya ilə İran arasında 800 milyon dollar dəyərində S-300 raket sisteminin satılması ilə bağlı müqavilə imzalanmışdı.

Göründüyü kimi, İranın özü də regionda heç də sadə durumda deyil, seçim qarşındadır. Ancaq məşhur məsələ bir qədər dəyişsək, belə demək olar ki, "Yaxın qonşular (Azərbaycan, Türkiyə) uzaq müttəfiqdən (Rusiya) yaxşıdır". Deyəsən, Tehran bunu, nəhayət, fərq eləməyə başlayıb.

□ Siyasət şöbəsi

Amerikada Tramp şousu davam edir. Qalmaqallı respublikaçı namizəd bu dəfə də "Fox Nyus" telekanalında keçirilən teledebat zamanı Rusiya ilə əlaqələrin nizama salınmasına tərəfdar olduğunu bildirib. Qeyd edək ki, bu onun ilk qalmaqallı çıxışı deyil. Daha öncə də müsəlmanların Amerikaya girişinin qadağan olunması, Meksika ilə sərhəddə divar hörülməsi kimi sensasiyalı çıxışlar etmişdi.

Bu qalmaqal fonunda Trampın kimliyi də dünya mediasının diqqətindən qaçmayıb. Respublikaçı namizədin necə milyarder olması, dünyanın əksər ölkələrində məşhur Tramp markalı tikililərin olması da müzakirə mövzusu.

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Amerika cəmiyyətində qeyri-siyasətçilərin prezident olması təcrübəsi var və Trampın seçilməsi ehtimalını da nəzərdən qaçıрмаq olmaz: "Tramp vaxtilə orta səviyyəli bir biznesməndən milyardərə çevrilib. İnşaat sektorunda böyük uğurları var. Ən böyük uğurlarını da məhz Nyu-Yorkda qazanıb. Nyu-Yorkda müasir binalar, ofis mərkəzləri tikib. Daha sonra digər sahibkarlardan fərqli olaraq xarici ölkələrdə də işini davam etdirməyə başlayıb. Çünki Amerikanın tikinti sektorunda elə çox imkanlı sahibkar yoxdur ki, başqa ölkələrdə də uğurunu təkrarlaya bilsin. Lakin Tramp bir marka yaradıb və bu markanın əsasında əksər ölkələrdə, hətta Bakıda da böyük ofis mərkəzləri inşa olunub. Bakıdakı ofis mərkəzinin açılışı bir qədər ləngisə də, həmin projekt üzərində inşa edilib. Tramp bir namizəd kimi ortaya çıxdıqda, heç kim gözləməirdi ki, belə böyük bir reyting yığa bilər. Hamı deyirdi ki, Tramp sıradan bir namizədə çevriləcək və seçki prosesinin ortasında özü namizədliyini geri götürəcək. Bu qədər siyasi fiqurlar, kongresmenlər, tanınmış insanlar varkən, bir növ Jirinovskiyə bənzəyən Trampın uğur qazanması gözlənilməzdir. Lakin bəlli oldu ki, kongresmenlərlə, keçmiş qubernatorlarla mübarizədə hamısını üstələdi. Çünki o, insanlara da-

ra uyğun siyasət yürütsə, o zaman da bütün İslam aləmi, ərəb ölkələri ilə münasibətləri kəskinləşəcək. Təsədüfi deyil ki, yaxın günlərdə belə bir xəbər yayıldı ki, Tramp prezident seçiləcəyi halda Amerika ordusu, generallar ona itaət etməy-

dirsə, elə böyük problemlər yaşanmayacaq. Ronald Reyqan da ixtisasca artist idi. Artistin prezident olması da 70-ci illərin sonunda, 80-ci illərin əvvəllərində Amerika cəmiyyətində xeyli suallar yaradırdı ki, artist də dövləti idarə edə bilərmi.

Donald Tramp Amerikanın prezidenti olsa...

Elxan Şahinoğlu: "Bu o demək deyil ki, Tramp qələbə çalıb Ağ Evin sahibi olsa, bütün bu dediklərini həyata keçirəcək"

ha yaxın olduğunu göstərdi. Bəzən siyasətçilər həqiqəti demirlər. O isə həqiqəti insanların başa düşdüyü dildə izah etdi. Hətta bizim çox xoşlamadığımız bəzi fikirlər də işlətdi ki, bu, amerikalıların xoşuna gəldi. Çünki düşünürlər ki, o səmimidir".

Elxan Şahinoğlunun fikrincə, Trampın bu cür qalmaqallı açıqlamaları, sadəcə, seçki kampaniyasının bir elementi də ola bilər: "Bu, heç də o demək deyil ki, Tramp qələbə çalıb Ağ Evin sahibi olsa, bütün bu dediklərini həyata keçirəcək. Məsələn, deyir ki, Meksika ilə sərhəddə böyük bir divar hörəcəyəm və bu divarın pulunu Meksika özü ödəyəcək. Təkcə bunu etsə, qonşusu Meksika ilə münasibətlərini gərginləşdirmiş olacaq. Və yaxud müsəlmanlara qarşı bir neçə dəfə çıxışları olub, bu açıqlamalara

Hikmət Hacızadə: "Onun reytinginin yüksək olması Amerika cəmiyyətinin problemidir"

cəklər. Bunun özü də Tramp üçün bir xəbərdarlıq və mesajdır. O, indi reyting xətrinə müxtəlif sensasiyalı açıqlamalar versə də, gələcəkdə bu dediklərini həyata keçirməyə çalışsa, Amerikanın bütün daxili və xarici siyasətini alt-üst edəcək".

Ekspert onu da vurğuladı ki, əgər Tramp prezident seçilsə və türk-müsəlman dünyasına qarşı dediklərini həyata keçirməyə başlasa, İslam və türk dünyası ilə münasibətlərdə istiləşmə olmayacaq: "Məsələn, Türkiyə Amerikanın strateji tərəfdaşı, müttəfiqi sayılır, ancaq Tramp deyir ki, Rusiya ilə dostlaşacaq. Rusiya-Türkiyə münasibətləri isə indi gərgindir. Tramp Türkiyəni deyil, Rusiyayı seçsə, bu artıq Türkiyə-Amerika siyasətinə mənfi təsir edəcək. Yox, əgər dediklərini bir kənara qoyub Amerikanın ənənəvi xarici siyasətini davam et-

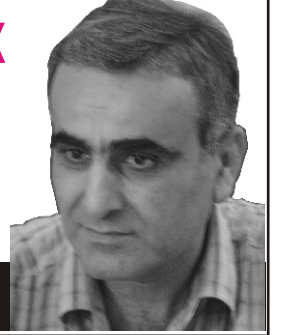
Ancaq görünür ki, Amerika tarixində ən yaxşı prezidentlərdən biri Ronald Reyqan oldu. Tramp da bu cür açıqlamalar verməsinə və siyasi təcrübəsinin olmamasına rəğmən, bəlkə də prezident kürsüsündə fərqli bir siyasi yol tutacaq və müşavirlərinin təklifləri əsasında normal bir xarici siyasət yürüdəcək".

Politoloq Hikmət Hacızadə isə Trampın prezident seçiləcəyinə inanmadığını bildirdi: "Mən inanmıram ki, Tramp prezident seçilsin. O hətta respublikaçılar partiyasından irəli sürülsə də, bu cür siyasətlə, bu söz-söhbətlə, belə danışıqla seçicilər ona səs verməyəcək. Böyük ehtimalla Hillari Klinton qələbə qazanacaq. Yox, əgər Tramp prezident seçilsə, seçki kampaniyasında səsləndirdiyi fikirləri həyata keçirməyə başlasa, bu, Amerika üçün böyük faciə olacaq. Amma qeyd etmək lazımdır ki, Amerikada prezident Azərbaycanda olduğu kimi deyil. O, əli-ayağı bağlı bir fiqurdur. Onun Konqresi var, Senatı var, Ali Məhkəməsi var. Yəni onun hakimiyyəti xeyli məhdudlaşdırılıb. Bu, "şizofrenik" hakimiyyətə gəlsə belə, çox şey edə bilməz".

Politoloqun fikrincə, Trampın reytinginin yüksək olması Amerika cəmiyyətinin problemidir: "Görünür, respublikaçılar hansısa psixoloji krizisdədirlər. Onlar da alman xalqı kimi Hitler axtarırlar və düşünürlər ki, bir kişi gəlsin və bütün problemləri həll eləsin. Amerikalılar da bu vəziyyətə düşüblər yəqin. Lakin bundan çıxış edərək Trampın prezident seçiləcəyini də heç kim deyə bilməz".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Bütün yüksək vəzifələri qadınlara!

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Xanımlara təbrik əvəzinə

Bu gün 8 Martdır. Bir üzü gülən, bir üzü isə kədərli Azərbaycan xanımının da formal olsa belə, xoş günü, şad günüdür. İlk sual da elə burdan doğur ki, nə ola bilər(di) Azərbaycan kişisinin Azərbaycan qadınına ən böyük hədiyyəsi?

Şablon çıxmasın, qadın "ana", "ana Vətən" sözlərinin sinonimi olduğundan, əlbəttə ki, erməni işğalı altındakı ana torpaqların, Qarabağın, Şuşanın azad olunması, yağdırməndən, Xocalı canilərindən layiqli qisasın alınması!

Azərbaycan kişisinin Azərbaycan qadını qarşısında ən böyük borcu, ona verəcəyi ən qiymətli hədiyyə şəxsiz ki, budur. Fəqət, hələ ki bəlli səbəblərdən mümkünsüzdür. Əfsus ki, qadına dəyər də hələ ki yerində deyil. Nəyi nəzərdə tuturuq?

Azərbaycan sözsüz ki, demokratik ölkə deyil. Təkcə o meyarla görə yox ki, burada hakimiyyət indiyədək birçə dəfə də olsun seçki yolu ilə dəyişməyib və ölkədə hələ də siyasi dustaqlar var - arasında qadını da olmaqla. Həm də o səbəbə ki, Azərbaycanda qadın gerçək ictimai-siyasi dəyərini almayıb. Azərbaycan qadını ölkənin ictimai-siyasi həyatında yetərli təmsil olunmayıb, onun potensialından millətin və dövlətin tərəqqisi üçün lazımınca istifadə edilməyib.

Bu isə demokratik dövlətlərin də təcrübəsindən bilindi ki, yalnız təməl azadlıqlarının bərqərar ediləcəyi təqdirdə mümkündür. Elə toplumun digər güclü kəsiminin qurucu potensialı da yalnız o halda üzə çıxa, reallaşsa bilər. Hələlikse, qadınlar daha çox humanitar sahələrdə (səhiyyə, təhsil) dövlətə gərəli sayılırlar, bir də 2-3 ildən bir seçkiləri hakimiyyət nümayəndələrinin xeyrinə total saxtalaşdırmaq üçün.

Demirik ki, Azərbaycan qadını dərhal ölkə rəhbərliyində məsul postlara gətirilməlidir. Hərçənd belə qadın-siyasətçilərimiz az deyil və onlara rahatca ölkəni belə etibar eləmək olar. Nə olsun ki, qadınlardan peyğəmbər çıxmayıb, ölkə rəhbərləri, məsul şəxslər çıxar - yüz faiz çıxar. Çıxır da.

Elə hazırda yanılırmıqsa, Latviyanın, Xorvatiyanın, Braziliyanın, Finlandiyanın prezidentləri, Almaniyanın kansleri (baş naziri) qadın deyilmi? Gürcüstanda hətta müdafiə naziri zərif cinsin təmsilçisidir. Çox uğurlu da rəhbər-kadrlardır. Demək, əsas məsələ məqbul siyasi mühitin və şərtlərin mövcudluğudur. Yerdə qalanı yoluna düşəcək.

Heç kəs inciməsin və dodaq da büzməsin, tam ciddi deyirik: yüksək vəzifələrdə qadınlar olarsa, Azərbaycanda korrupsiyanın kökü daha tez kəsilər, siyasi-iqtisadi islahatlar qat-qat sürətli gedər. Ən azından təcrübə var. Çünki incə və zərif varlıq kimi qadınlar təbiət etibarilə kişilərdən daha ədalətli, daha insafli, daha mötədil olurlar, korrupsiya və rüşvətə meyl eləmir, həbs perspektivindən qorxur, hər cür kriminaldan uzaq durmağa çalışırlar. Bu özəlliklər idarəçilikdə də müsbət mənada özünü göstərəcək.

Bilirik, bu yerdə "ərazilərimizin 20%-i işğal altında ikən nə gender söhbətidir ortaya atılıb" - deyər növbətçi kontur-arqument ortaya atan kişilər olacaq. Amma nəhaq yerə. Yuxarıda qeyd edildi - ərazisinin bir hissəsi işğal altında olan Gürcüstanın müdafiə naziri qadındır. Amma öz aramızdır gürcü ordusunda nizam-intizam məsələsində bizdən geri qalmır. Nə bilmək olar, bəlkə elə Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü günlərin birində qadın ali baş komandan təmin edəcək? Hər halda, Gürcüstan bu yöndə - NATO-ya üzvlük yolunda inamla irəliləyir.

Odur ki, gəlin, bütün strateji vəzifələri qadınlara həvalə edək. Heç olmasa, müvəqqəti, fərqləndirici olmaq üçün...

Yaddan çıxmamış, bayramınız mübarək, əziz xanımlar! Tezliklə sizi yüksək və halal dövlət postlarında görmək arzusu ilə...

Türkiyə və ABŞ kəşfiyyatları birgə işləməyə başladılar

Amerikanın "The Washington Post" qəzeti Türkiyə ilə ABŞ kəşfiyyat strukturlarının sıx münasibətlərindən yazıb. Yazıda bildirilir ki, Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi ilə Türkiyə Milli Kəşfiyyat İdarəsi (MİT) Suriya sərhədində ortaq mərkəz yaradıblar.

Məhz bu mərkəzin sayəsində son aylar Türkiyədən İŞİD-ə qoşulmaq üçün sərhədi keçənlərin sayı 30% azalıb.

Bundan başqa, Amerika

tərəfi Türkiyədəki İncirlik bazasından havaya buraxdığı pilotsuz təyyarələr vasitəsilə Suriya ərazisində önəmli kəşfiyyat məlumatları toplayıb.

O da vurğulanır ki, Türkiyə ABŞ-ın başlıq etdiyi koalisiyanın Suriyada quru əməliyyatlarına başlamasında da israrlıdır.

Bakının bir addımlığında möcüzə vulkan:

Şəfalı palçıq, bilinməyən Hamamdağ

"Yeni Müsavat" çılar Hamamdağdakı palçıq vulkanından yazdılar; 15 kilometr piyada yol, qayalıqlar, qaynayan vulkan və qayalıqlardakı ilanlar...

Heç bu qədər çətin olacağını düşünməmişdim. Üç deyil, beş deyil, mənzil başına çatmaq üçün 7 kilometr məsafəni ayaqla getmək lazımdır. Bunun bir də geriyyə qayıtması var... "Əcəba, bu səyahətə razılaşmasaydım?"... tərəddüd yolboyu rahat buraxmır, nə yalan deyim? Amma mənzilbaşında ekzotik mənzərə vəd olunub, dözmək olar...

"Yeni Müsavat"ın reportyor qrupu bu dəfə birgünlük turlardan çox da məşhur olmayanı seçib. İnsanların daha çox təcrübə etdikləri bölgələrə yox, Hamamdağa getməyə qərar vermişik. Hamamdağ? Yəqin ki, sizdə də ilk təəssürat təəccüb oldu: Bizdə elə yer varmı? Hardadır? Dağda diqqətçəkən nə ola bilər?

Gəlin gedək - vulkan püskürsün, biz də baxaq...

Düzü, sözügedən turun elanı qarşıma sosial şəbəkədə çıxdı. Məlum oldu ki, Hamamdağ Ələtlə Pirsaat arasında, dəniz kənarında, 70-80 m nisbi hündürlüyü olan bir təpədir. Təpə bütövlükdə sönmüş palçıq vulkanının krateridir. Təpənin cənub yamacında kiçik, amma çox aktiv bir palçıq vulkanı var. Ordan dənizin, adaların və köhnə platformaların geniş mənzərəsi açılır.

Palçıq püskürsə də, vulkan vulkandır... Coğrafiya kitablarından oxuduğumuz, zaman-zaman sənədli filmlərdə, "Discovery Chanel"də izlədiyimiz vulkanı canlı görmək şanslı... Kim istəməz? Üstəlik, cəmi 20 manat ödəməklə. Bəli, tur bu məbləğədir. Turun planına gəlincə, vəd olunan qrafik aşağıdakı kimi idi:

- 08.30 - Yola düşürük;
- 09.30 - Ələtlə çatırıq. Çöl yolu ilə mümkün qədər avtobusla gedirik;
- 10.00 - Geri qalan hissəni piyada gedirik. Maksimum 8 km x 2. Avtobus əsas hissəni gedə bilsə daha az;
- 11.00 -12.00 - Təpəyə palçıq vulkanına çatırıq.
- + 1 saat nahar və sərbəst vaxt;
- 13.00 - Dəniz kənarına düşürük;
- +1-2 saat dənizkənarı yürüş, +1-2 saat avtobuslara dönüş;
- 17.00 - Bakıya dönüş;
- 18.00 Bakıya varış.

Deyilən zamanda, «Elmlər Akademiyası» metrosunu qarşısında video reportyorumuz Aytən və köşə yazarımız Zamin Hacı. Obyektivlik naminə deməliyəm ki, elə turu bəndənizə məsləhət görəndə köşə yazarımız belə reklam edir: "Nə var e, süni qarın yağdırıldığı yerlərdə? Adam ayağı dəyməmiş yerlərə getmək lazımdır. Çıxırsan dağın başına, vulkan püskürür. Vəhşi, təmiz təbiət... Belə yerlərdən yaz, oxucu da bilsin ki, ölkəsində nələr var..."

Deydiyə əməl edib, turun təşkilatçıları ilə əlaqə saxlayıram. Amma məşhur lətifədə de-

yilən kimi, "yüngülvari qanqarçılıq" elə bu mərhələdə yaşanırdı. Əlaqə nömrələri yerinə təxminən 3 nömrə yazılsa da, birinə zəng çatmır, digərinə cavab verən şəxs "mən detalları bilmirəm, bələdçi ilə əlaqə saxlayın" deyir, sonuncu nömrənin sahibi isə Hamamdağa şənbə günü yox, bazar günü nəzərdə tutulan turun bələdçisi olduğu üçün qarışıqlıq yaranır. Beləcə, bir neçə saatlıq "zəng çatmır", facebook yazışması, mesajlaşma, vatsaplaşma... mərhələsindən sonra üç nəfərlik yer si-fariş edə bilərəm. Bu narazılığı-mı özlərinə də deyirəm: təşkilatçılıq o qədər də yüksək səviyyədə deyil, başqası olsa çoxdan vaz keçərdi.

Heyət rəngarəng - polyak da var, ingilis də, jurnalist də...

Beləcə, qayıdaq görüş yerinə. Şənbə günü, deyilən saatda metronun qarşısında dayanan kiçik mikroavtobus və 20-yə yaxın turist. Heyətə baxıram - rəngarəng. Məlum olur ki, bu cür turlara klassik azərbaycanlı turisti qatılmağı sevmir. Uşağını da özü ilə götürüb, bir şənbə "kafasını dinləmək" istəyən orta yaşlı xalalar, sevgilisi ilə həftə sonu keçirməyi planlayan cüt-lüklər... Onları burda tapa bilməzsiniz, əsla! Bu tura qatılanları bildiyiniz ekstrim, macərə həvəskarlarıdır. Aralarında polyak da var, ingilis də... Əksəriyyəti isə turun bələdçisi Cavid bəyin (Cavid Ağa adı ilə tanınır turistlər arasında) təşkilatçılığı ilə bu günə qədər bir neçə belə səfərdə olublar. Keşf olunmamış təpələr, meşələr, zirvələr... Gediblər, cürbəcür macərələr yaşayıblar. Elə mənzilbaşına çatana qədər etdikləri söhbətlərdən bunu anlamaq mümkün idi: "Yadımdadır, gedib meşədə qaldıq. Gecə çaqqal sürüsü necə gəldi... Səsləri ələmi götürmüşdü?" Bizim kimi nəşilərin gözü hədəqəsindən çıxır, onlar danışıb güllürlər. Hazırlıqlıdırlar, qayalıqlarda gəzmək üçün xüsusi çubuqları, ayaqqabıları, yuxu torbaları...

Bələdçimiz də deyir ki, o, əsasən keşf olunmamış yerlərə səfər təşkil etməyi sevir. Cəmi bir neçə dəfə: "Gördüm ki, ora populyarlaşdı, başqa turoperatorlar da tur təşkil etdilər, mən daha ora aparmıram..." Hiss olunur ki, Cavid bəy bu işlə bizəndən daha çox maraqlıdır üçün məşğul olur. Bunu vulkana gədən yolda danışıqlarından, söhbətlərindən hiss edərdim...

Niyə Hamamdağ - "izah"ı orijinaldır...

Amma Zamin hər zamankı havasındadır, bu dəfə də dağın adına "ilişir": "Palçıq vulkanı hara, Hamamdağ hara?" Dərhal da versiyasını səsləndirir: "Yəqin gəlib burda palçıq vul-

kanına batır, sonra da yaxınlıqdakı dənizdə çimirmişlər. Hamamdağ adı ondadır... Tur iştirakçıları güllüşürlər, versiya bələdçimizin ağına batır. Bu cür etimologiya ancaq köşə yazarının ağına gələ bilər, deyər, düşünürəm mən də. Bu arada turdakılar bizim jurnalist olduğumuzdan (Zamin xaric, onu tanıdılar - müəl.) xəbərsizdir. Reportaj hazırlayacağımızın anon-sunu da vermirik, hər şey təbii olsun deyər. Ümid edirəm, bu "partizanlığa" görə bizdən inciməzlər.

7 kilometri piyada - uzun, incə bir yoldayiq...

Avtobus Ələtlə doğru hərəkət edir. Yadıma Fikrət Sadiqın o məşhur "Ələt-Elit" şeirinin misraları düşür: "Əvvəl Ələt var idi, Gedib-gələ bilirdik. İndi Elit var, Gedib-gələ bilmirik"... Güllürəm, camaatımız artıq hər ikisinə gedə bilmir, devalvasiyanın üzü qara olsun. Beləcə, qəsbənin içindən keçirik, hamar yollar bitir, kələ-kötürlüyə çatanda... mikroavtobus dayanır. Məlum olur ki, burdan vulkana qədər 7 kilometr yolumuz var. Ayaqla yoxuşa qalxacağıq...

Təxminən yolun yansını birtəhər, "uzun, incə bir yoldayam, yürüyürəm gündüz-gecə" misralarını zümrümə edərək, qət edəndə girişdə yazdığım peşmançılıq başlanır. "Yetim əlində qoğal əcaib" söhbəti yada düşür. Çünki bizim kimi nəşilərdən fərqli olaraq təcürbəli turistlər səkə-səkə çıxırlar dağın təpəsinə. Nə deyirmək, nə də "daha nə qədər qalıb" kimi uşağ bezdiriciliyi... Yolboyu neft buruqları və neftin müvəqqəti saxlanma yeri. Dərhal çakhaçak şəkil çəkdirmələr başlanır. Neft töküldükcə videosunu çəkir Aytən, biz neftlə selfimizi çəkdirik. İstisina qızınmayıb, tüstüsünə kor olduğumuz nəsnə ilə bəni bir fotomuz olsun deyər... Az keçmədən qoyun sürüsü də çıxır qabağımızda. Bir-birindən fərqli fotolar, videolar...

Bizim turist palçıqda serf edir, polyak palçıqda batır

Bu da təpənin başı. Təbiət xarüqəsi olan vulkan. Sayt oxucularımız videodan da görürlər, yavaş-yavaş qaynayır, aktivdir. Tur iştirakçılarından biri palçığı gören kimi, tez ayaqqabısını çıxarıp, corablarını soyunur, verir

özünü palçıqın içinə. Sürüşür, az qala serf edir, biz də çəkirik. Onu gören naşi bir polyak turist də ayaqqabısını soyunmadan dalır palçıqda. Aha, palçıqda batmaq ifadəsinin necə yarandığını əyani şahidi oluruq. Adamı batdığı palçıqdan çıxarmaq üçün 4 nəfər köməyə gəlir. Məlum olur ki, ayaqqabı ilə belə macərə yaşamaq məsləhət deyil, batmaq qaçılmazdır.

Üstəgəl, bələdçimiz deyir ki, buranın palçığı müalicəvi əhəmiyyətə malikdir. Ayağında xəstəlik olanlar ayağını palçıqda saxlamaqla bu xəstəliklərdən qurtula bilərlər. Vulkanın yanında palçıqda girmiş vedrənin izahını da belə verir dostlar: çox güman ki, kimsə palçığı vedrə ilə aparmaq istəyib, amma vedrə batıb palçıqın içinə. Hər bir versiya kimi bunun da yaşamaq hüququ var deyirik.

Piknik, ilanlı yol və bir avtobus dolusu palçıqlı turist

Vulkanı izləyənlər izləyir, foto çəkirlər, çəkdirlər... Növbə piknikdədir. Kimin torbasında nə varsa, tökür ortaya və naharını edir. Bələdçimiz evləndən anons vermişdi çünki - "or-

da nə kafe var, nə restoran. Dağın başına çıxırıq, özünüzlə azuqə və ən azı iki litr su götürün". Qarşıda bizi hələ ayaqla 7 kilometrlik yol da gözləyir. Qayıdış yolu isə gedişdəkindən fərqli olaraq dəniz kənarı ilədir. Adam ayağı dəyməmiş, vəhşi sahil. Qayaların arasından ilan da çıxır. Qorxanlar qorxur, foto, video çəkənlər isə silahlarını "sazlayır". Hər tərəfdə yosunlar, sahilə dənizçi papaqları, bir tay ayaqqabıları... Sirlər dünyası, qorxulu macərə kimi. Və mənzil başında bizi gözləyən mikroavtobus...

Beləcə, avtobusa minir, yolda çay fasiləsi verir və qayıdırq şəhərə. Üstümüz palçıq içində, ayaqqabılarımızda bir neçə santimetrlik palçıq qatı. Avtobusdan düşən kimi yüngülvari təmizləyirik.

Hamama gedən tərəyə deyiblər, bizdə isə Hamamdağa gedən palçıqda batıb gəlir. Bütün hallarda görmədiyimiz, nəbələd olduğumuz bir məkan keşf edirik. Növbə digərlərindədir, bizi izləyin...

□ Sevinc TELMANQIZI
Foto: Aytən ABBASLI

Ölkə müxalifətinin pərakəndə olması, güc mərkəzinə çevrilməməsi daim müzakirə mövzudur. Xüsusilə iqtisadi böhranın fonunda demokratik düşərgənin bir araya gələ bilməməsi bu məsələni daha çox gündəm etdi. Müxalifət xalqın əsas problemində belə bir araya gəlib, bu problemlərdən çıxış yollarını birlikdə araya bilmədi.

Təsadüfi deyil ki, son 23 ildə demokratik düşərgə daxilində uzunömürlü bir birləşmənin şahidi olmamışıq. Bir seçki ətrafında pərakəndə şəkildə bir neçə birlik, bloklardan birləşən müxalifət seçkidən dərhal sonra ayrılıb. Hazırda da bu hal hökm sürür.

Ekspertlər Qərbin Azərbaycan müxalifətinə dəstək verməməsinin kökündə mehız bu amili daha çox axtarırlar. Onlar hesab edirlər ki, Qərb dairələri ölkəmizdə vahid güc olan bir müxalifət qurum görmədiklərinə görə açıq dəstək verməyə çəkinirlər. Çünki Qərb dünyanın hər yerində şəxsi marağını daha çox öndə tutur. Bu fikirlərin inandırıcı gəlməsinə səbəb, Gürcüstan, Ukrayna, Qırğızıstan kimi ölkələrdə Qərbin müxalifətə verdiyi dəstəkdir. Mehız o ölkələrdə müxalifəti Qərb güclü gördü

Müxalifətə güc mərkəzinə çevrilmə "qadağası" ...

Qərb müxalifətlə əlaqələrini minimuma endirib; **Qabil Hüseyinli:** "Təkəbbürlü liderlər siyasi inteqrasiya yolunda başlıca əngələ çevrilirlər"

Qabil Hüseyinli

və dəstəyini verdi. Sonluq isə hamıya məlumdur.

Politoloq Qabil Hüseyinli hesab edir ki, müxalifətin güc mərkəzinə çevrilməməsinə səbəb müxalifətin özüdür: "Müxalifətə uzun illərdir ki, ambisiyaları yüksək olan liderlər rəhbərlik edir. Bu liderlər bir araya gəlib, bir məqsəd ətrafında birləşməyi bacarmırlar. Birləşmə ideyası meydana çıxdanda, bu ideya kimdən çıxıbsa, o

şəxsə qısqançlıqla yanaşılır. Mən onun bayrağının altından keçim-keçməyim kimi suallar yaranır. Çox zaman da mən niyə onun bayrağının altından keçməliyəm kimi düşüncələr əsas olur. Nəticədə ortaya atılmış ideyalar həyata keçmir. Bu düşüncələr uzun illər müxalifəti təqib edib. Birlik yaratmaq mümkün olmayıb. Çünki yarananda kimin lider olacağı, kimin ideyasının ətrafında birləşmə məsələsi müxalifət liderləri arasında ziddiyyət mənbəyinə çevrilib. Müxalifət əgər birləşmək istəyirsə, siyasi inteqrasiyaya getmək üçün ayrı-ayrı liderlərin sözü bir-birinin boğazından keçməlidir. Çünki lider həzm etməyi bacarmalıdır. Təəssüf ki, Azərbaycanın siyasi düşərgəsində belə siyasi mədəniyyət hələ ki möhkəmlənməyib. Təkəbbürlü lider-

lər çox zaman siyasi inteqrasiya yolunda başlıca əngələ çevrilirlər".

Politoloq Qərbin Azərbaycan müxalifətinə dəstək verməməsinə də toxundu: "Bu, konstitusiyaya nöqtəyi-nəzərindən doğru deyil. "Siyasi partiyalar haqqında" Qanuna görə, bu partiyalara xaricdən maliyyə yardımı göstərilə bilməz. Verilərsə, onlar bu maliyyə mənbələrinin kökünü açıqlamalı, vergi orqanları qarşısında hesabatını verməlidirlər. Bu baxımdan Qərb dairələri son illərdə müxalifətlə əlaqələrini minimuma endiriblər. Maddi dəstəkdən söhbət gedə bilməz. Qərb siyasi dəstəyi də sonuncu plana keçirib. Bu da müxalifətin nüfuz qazanmasına, xalq arasında populyar olmasına ciddi maneçilik yaradır".

□ Cavanshir ABBASLI

Antiböhran koalisiyası Müsavat və AXCP ilə danışıqlar aparmır...

Pənah Hüseyin: "...Ehtiyac yoxdur"

Azərbaycan müxalifətinin böyük kəsiminin təmsil olunduğu Antiböhran koalisiyasının Müsavat və AXCP ilə əməkdaşlıq üçün danışıqları davam etdirdiyi barədə xəbərlər yayılıb. Xüsusilə bu fikirlər koalisiyanın YAP, Müsavat və AXCP-dən ibarət olan Milli Şuraya xalq qarşısında açıq debata dəvət etməsindən sonra daha çox səslənir.

Pənah Hüseyin

Doğrudur, koalisiyanın açıq debat çağırışı əks düşərgələr tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb və müraciətə müsbət yanaşılmayıb. Amma bununla belə, açıq debat çağırışının arxasında əməkdaşlıq üçün cəhdlər olduğu deyilir.

Antiböhran koalisiyasına daxil olan qurumlardan **AXP lideri Pənah Hüseyin** yayılan xəbərləri təkzib etdi: "Koalisiya dediyimiz qurum blok, birlik deyil, sət quruluşa malik təşkilat da deyil. Bu barədə son məlumatlarda da açıqlama verilmişdi. Koalisiyada ayrı-ayrı təşkilatlar, ziyalılar, vətəndaşlar təmsil olunurlar. Bu baxımdan Müsavat və AXCP ilə xüsusi danışıqlara ehtiyac yoxdur. Tədbirimiz hamı üçün açıqdır, hər kəs dəvət olunur. Tədbirlərin təşkili ilə işçi qrupu məşğul olur. İşçi qrupu böhran və müxalifətdəki problemlərlə bağlı açıq debat üçün müraciət hazırlayıb. Siyasi müxalifətin problemləri ilə bağlı isə YAP, Müsavat və Milli Şura ilə açıq debat üçün müraciət edilib. Bu debat xalq qarşısında da, qapalı bir zalda da ola bilər. Debatın formatı barədə təkliflər olarsa, müzakirəsi nəzərdə tutulurdu. Debat təklifimiz əməkdaşlıq, dialoq kimi bəzi media orqanlarında şərh olunur. Amma bu belə deyil. Həmin müzakirələrdə iştirak etməmişəm və debat təklifini də mən verməmişəm. Burada əməkdaşlıqla bağlı söhbət olmayıb".

□ Cavanshir ABBASLI

Müxalifət funksionerləri icra başçılarının çıxarılmasından məmnundurlar

Son günlərin əsas müzakirə edilən məsələlərindən biri Salyan, Cəbrayıl və Laçın rayonlarının icra başçıları üçün vəzifələrindən azad edilmələri oldu. Prezident iki gün ərzində üç icra başçısını işdən çıxardı, Yardımlının icra başçısı Sevindik Hətəmov isə Salyana yeni rəhbər təyin olundu. Qarşıdakı günlərdə bu prosesin davam edəcəyi deyilir.

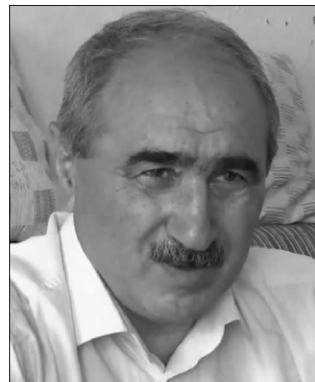
Xalqın ölkə başçısının son sərəncamlarına münasibətinin müsbət olduğunu sezməmək mümkün deyil. Vətəndaşlar vəzifələri ilə vidalaşan icra başçıların gedişinə sevinclərini gizlədə bilmirlər. Bu, özünü sosial şəbəkələrdə açıq şəkildə büruzə verir. Hətta icra başçıların itirən rayonların sakinləri olmayan şəxslər də sosial şəbəkələrdə bu məsələyə münasibət bildirirlər. Buna səbəb də uzun müddət bu vəzifədə çalışan Cəbrayılın icra başçısı Mahmud Quliyev, Salyanın icra başçısı Tahir Kərimovun, Laçının icra başçısı Akif Səlimovun fəaliyyətləri döv-

ründə qoyduqları "iz"dir. Hər üç şəxsin icra başçıları olduqları rayonların ərazilərinin yarısından çoxunu nəzarətə aldıkları, çoxsaylı fermalər, restoranlar tikdirdikləri barədə vaxtaşırı mətbuatda xəbərlər dolaşır. Təkcə bir faktı qeyd edək ki, Tahir Kərimovun Qusarda böyük hoteli var. Eyni zamanda onun oğlu Həmzə Kərimov SOCAR-ın Rumıniya nümayəndəliyinin rəhbəridir. Bundan əlavə, T.Kərimovun Salyanın yarıdan çoxunu ələ keçirdiyi, fermalər tikdirdiyi barədə yerli sakinlər dəfələrlə mətbuat vasitəsilə şikayətlərini bildiriblər.

Ədalət Yusibov: "Yeni icra başçısı Tahir Kərimovun səhvlərini təkrarlamasını"

Salyanın keçmiş icra başçısı Ədalət Yusibov rayon sakinlərinin Tahir Kərimova qarşı narazılıqlarının son dövrlərdə artdığını bildirdi: "Yerli rəhbərin kim olmasından asılı olmayaraq, hansısa bir dəyişikliyin olacağına inanmıram. Çünki problemlərin həlli mərkəzin

Raqif Kərimli: "Çıxarılan icra başçısının getməsi lazım idi"

əlindədir. Bütün rayonlarla yaşanan problemlər demək olar ki, eynidir. İcra başçısının insanlara münasibəti belə məsələlərdə ciddi rol oynayır. Bütün respublika ərazisində icra başçılarından ciddi narazılıq var. O cümlədən Tahir Kərimovdan narazılıq açıq müstəviyə keç-

mişdi. Rayonda haqsızlıq hökm sürür, insanlar üzərinə basqı var idi. Ola bilsin ki, yeni icra başçısı Tahir Kərimovun səhvlərini təkrarlamasını, onun etdiklərini etməsin. Əhalinin qazancı yalnız bu ola bilər. Başqa bir dəyişikliyin olacağına inanmıram".

Müsavatın Salyan təşkilatının sədri Nizami Osmanuşağı T.Kərimovun rayonda yüngülvari abadlıq işləri apardığını qeyd etdi: "Rayon sakinləri Tahir Kərimovun işindən ciddi narazı idilər. Ona qarşı daim mənfi münasibət oldu. Yeni icra başçısının necə olacağını zaman göstərəcək. Siyasi mənada Salyanın icra başçıları heç vaxt müxalif partiyaların rəhbərlərini yaxına buraxmırdılar. Sevindik müəllimin necə işləyəcəyini görəcəyik. Amma deyim ki, onun tərifi özündən qabaq gəlib".

Cəbrayıldan olan tanınmış vəkil Adəm Məmmədov bütün cəbrayılıların Mahmud Quliyevdən narazı qaldıklarını söylədi: "O, insanlarla davranışlarını bilmirdi. Dəfələrlə etiraz etmişəm ki, belə davranış tərsi olmaz. Fəaliyyəti və davranışlarından qətiyyətlə razı olmamışam. Cəbrayıl bəlkə də

məcburi köçkünləri olan rayonların arasında sosial vəziyyətinə görə ən geridə qalan rayondur. Bunun səbəblərini Mahmud Quliyev və Aslan Şahverdiyevdir. Bunlar fəaliyyətsiz insanlar olublar. Ölkə başçısının qərarı ədalətlidir. Ümid edirik ki, rayonumuza şəxsi keyfiyyətləri, işgüzarlığı ilə seçilən bir şəxs rəhbər təyin olunacaq. Son 16 ildə rayonumuzun ciddi problemləri yaranıb. Deputatlığa namizəd olanda bəzi ərazilərdə görüşlər keçirdim. Elə yerlər var idi ki, oralara Mahmud Quliyevin ayağı belə dəyməmişdi. O, rayonda yalnız intriqaqlar yaratmaqla məşğul idi. Rayonu tayfalara bölmüşdü. Bu şəxs gerizəkali icra başçısı kimi insanların yaddaşında qaldı".

Müsavatın Laçın təşkilatının keçmiş sədri Raqif Kərimli Akif Səlimovun fəaliyyətindən razı qalmadıklarını qeyd etdi: "Laçının problemləri uzun illərdir davam edir. İcra başçısının dəyişməsi ilə problemlərin həll olunacağını düşünmürəm. Laçınlılar qədər problemləri olan ikinci bir bölgə tanıyıram. Gələn bir iş görəcəksə, çıxarılan icra başçısının, demək, getməsi lazım idi".

□ Cavanshir ABBASLI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərindəki maddi mədəniyyət abidələrimizin, yeraltı və yerüstü sərvətlərimizin talanması barədə vaxtaşırı faktlar ortaya çıxır, məlumatlar yayılır. Hətta Azərbaycan bununla bağlı beynəlxalq qurumlara dəfələrlə müraciətlər edib, lakin hələlik bu vandalizmin qarşısını almaq mümkün olmayıb.

Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, Ermənistan 25 ilə yaxındır davam edən işğal nəticəsində Azərbaycana 818,88 milyard dollarlıq zərər vurub. Bu barədə Ermənistanın işğal nəticəsində Azərbaycanın məruz qaldığı itki və tələfatların qiymətləndirilməsi üzrə İşçi Qrupunun dünən təqdim olunan hesabatında deyilir. Qeyd olunub ki, İşçi Qrupu dəymiş zərərin hesablanması işlərini davam etdirir. Araşdırmalar nəticəsində dəymiş zərərin məbləğinin artacağı istisna edilmir. Hesablamaların aparılmasında məqsəd Ermənistanın təminat tələb etmək və bu məsələni beynəlxalq səviyyədə qaldırmaqdır.

Bugünlərdə Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlər" adlı hesabatını təqdim etdi. Hesabatda əks olunmuş məlumat daha çox erməni açıq mənbələrindən toplanaraq işğal olunmuş ərazilərdə beynəlxalq hüquqa tam məhəl qoyulmadan məskunlaşmanın həyata keçirilməsi, mülkiyyət, təbii və digər sərvətlərin vəhşicəsinə istismarı, talan edilməsi və qeyri-qanuni ticarəti daxil etməklə, davamlı fəaliyyəti sübut edən kifayət qədər təsdiqedicə dəlillər təmin edir.

"Dəlillər göstərir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında beynəlxalq sərhədin işğal olunmuş hissəsi boyunca təbii sərvətlərin qeyri-qanuni daşınması həyata keçirilir və Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz istehsal olunmuş məhsulların, eləcə də minerallar və digər sərvətlərin həmin ərazilərdən beynəlxalq bazarlara daşınması üçün Ermənistan nəqliyyat məntəqəsi rolunu oynayır.

Münaqişənin ən tez bir zamanda siyasi həllinə yönəlmiş hazırkı səylərə rəğmən, Ermənistanın həyata keçirdiyi siyasət və təcürüb onun açıq-aşkar Azərbaycan ərazilərinin işğalının möhkəmləndirilməsi və hərbi qüvvələr tərəfindən işğal edilmiş və kütləvi şəkildə etnik təmizləmə aparılmış həmin ərazilərin ilhaqının təmin edilməsi niyyətini sübut edir. Ermənistan tərəfinin bu hərəkətlərinə qarşı adekvat beynəlxalq reaksiyanın olmaması yalnız onun cəzasızlıq və özbaşınalıq hissələrinin artmasına yardım edir.

Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanı üzərinə götürdüyü beynəlxalq öhdəliklərə tam riayət etməyə, dərhal həm erməni, həm də xarici vətəndaşların işğal olunmuş ərazilərə köçürülməsini dayandırmaq və ləğv etməyə, dərhal Azərbaycanın işğal olunmuş

Azərbaycan ərazilərini talayan Ermənistanla bağlı şok hesabat

Düşmən ölkə Qarabağı necə talayır; rəsmi Bakı Beynəlxalq Məhkəməyə müraciət edə bilər

Elxan Şahinoğlu: "XİN-in hesabat hazırlayarkən yalnız Ermənistanın açıq mənbələrinə istinad etməsi doğru yanaşmadır"

ərazilərində iqtisadi və ticarət fəaliyyətini dayandırmaq və gələcəkdə də belə fəaliyyətlərdən çəkinməyə, həmin ərazilərdəki arxeoloji, mədəni və dini abidələr də daxil olmaqla, mədəni irs nümunələri və müqəddəs yerlərin dağıdılması və talan edilməsini dayandırmaya məcbur etməyə çağırır.

Azərbaycan Respublikası beynəlxalq ictimaiyyətin bütün üzvlərini Azərbaycanın Dağlıq-Qarabağ regionu və digər işğal olunmuş ərazilərində hər hansı bir qeyri-qanuni fəaliyyətin həyata keçirilməsi və onda iştirak da daxil olmaqla, Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əleyhinə öz ərazilərində hər hansı fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyətin milli qanunvericilik imkanları da nəzərə alınmaqla, qarşısını alacaq effektiv tədbirlər görməyə çağırır" - sənəddə deyilir.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni iqtisadi və digər fəaliyyətlər" adlı hesabatına böyük əmək sərf edilib: "Birincisi, hesabatdan bəlli olur ki, Ermənistan müxtəlif beynəlxalq şirkətləri işğal altındakı torpaqlarda qeyri-qanuni fəaliyyətə cəlb etdirir. İkincisi, Ermənistan işğal altındakı torpaqlarda qeyri-qanuni məskunlaşdırma fəaliyyətini davam etdirir. XİN-in bu hesabatı hazırlayarkən yalnız Ermənistanın açıq mənbələrinə istinad etməsi doğru yanaşmadır. Bu, imkan verir ki, Azərbaycan XİN beynəlxalq təşkilatların və elə Ermənistanın subyektiv təhqidlərindən qorusun. Çünki faktların yalan olduğunu iddia etsələr, bütün maraqlı tərəflərə Ermənistan istinadlı xəbərləri göstərmək olar".

Qubad İbadoğlu: "Hesabat fransız və rus dillərinə də tərcümə olunub yayılmalıdır"

sadi və digər fəaliyyətlər" adlı hesabatına böyük əmək sərf edilib: "Birincisi, hesabatdan bəlli olur ki, Ermənistan müxtəlif beynəlxalq şirkətləri işğal altındakı torpaqlarda qeyri-qanuni fəaliyyətə cəlb etdirir. İkincisi, Ermənistan işğal altındakı torpaqlarda qeyri-qanuni məskunlaşdırma fəaliyyətini davam etdirir. XİN-in bu hesabatı hazırlayarkən yalnız Ermənistanın açıq mənbələrinə istinad etməsi doğru yanaşmadır. Bu, imkan verir ki, Azərbaycan XİN beynəlxalq təşkilatların və elə Ermənistanın subyektiv təhqidlərindən qorusun. Çünki faktların yalan olduğunu iddia etsələr, bütün maraqlı tərəflərə Ermənistan istinadlı xəbərləri göstərmək olar".

E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, əgər hətta faktların yalan olduğunu iddia etsələr, bunun özü belə Azərbaycanın xeyrinədir: "Demək, bununla işğal altındakı torpaqlarda fəaliyyətin və məskunlaşmanın qeyri-qanuni olduğunu etiraf etmiş olacaqlar. Faktların doğruluğunun etirafı isə Ermənistanın beynəlxalq hüquqa hörmətsizliyinin göstəricisi olacaq. Buna baxmayaraq, beynəlxalq təşkilatların bu hesabat-

Qarabağ

Odur ki, hesabatın müəlliflərinə ilk növbədə təşəkkür edərəm. Hesab edirəm ki, bu hesabat Ermənistan və Azərbaycanı təmsil olunduğu bütün beynəlxalq təşkilatlarda, o sıradan Avropa Şurasında, BMT-nin institutlarında, eyni zamanda sektoral və regional təşkilatlarda müzakirəyə çıxarılmalıdır".

Q.İbadoğlu təmsil olunduğu Mədən Sənayesində Şəffaflıq Təşəbbüsü global təşkilatının beynəlxalq idarə heyətinin üzvü olaraq bu faktlardan yararlanacağını vurğuladı: "Ermənistan da 3 ildir ki, bu təşkilata üzv olmağa çalışır. Onların üzvlük ərizəsinə bu ilin noyabr ayında Astanada keçiriləcək beynəlxalq idarə heyətinin toplantısında baxılacaq. Şəxsən mən bu sənədi idarə heyətinin bütün üzvlərinə göndərəcəyəm və çalışacağam ki, burdakı faktlarla onları tanış edim. Hesabatdan açıq-aydın görünür ki, ermənilər bizim ərazimizdə mis-molibden, qızıl və digər olvan metalları istismar edirlər. Mən şəxsən müzakirələr zamanı bu məsələni qaldıracağam. Hesab edirəm ki, digər

beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunan azərbaycanlılar da eyni işləri görməlidir".

İqtisadçı alim hesab edir ki, bu hesabat dünya siyasətində rol oynayan ölkələrdə səfirliklər vasitəsilə təqdim olunmalı, diplomatik korpusumuz onu nəşr şəklində iştirakçılara paylamalıdır: "Eyni zamanda hesabatın icmalının aparıcı və nüfuzlu beynəlxalq nəşrlərdə dərci də həyata keçirilməlidir. Hesab edirəm ki, hesabat fransız və rus dillərinə də tərcümə olunub yayılmalıdır. Bundan sonra artıq bu hesabat barədə xarici mətbuatda nəşrlərə də istinad etməklə məhkəməyə müraciət etmək lazımdır. Amma çalışmaq lazımdır ki, hesabat beynəlxalq səviyyədə daha çox ictimailəşsin və onunla bağlı çoxsaylı nəşrlər olsun ki, məhkəmə zamanı biz yalnız Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinə deyil, həmçinin xarici mətbuatın nəşrlərinə də istinad edərkən onları əlavə sübut kimi məhkəməyə təqdim edərkən. Məhkəməyə müraciət istənilən halda effektiv olacaq və bu addımı atmaq lazımdır".

Cəbhədə vəziyyət gərgindir, düşmən xəbərdar edildi

Vaqif Dərgahlı: "Bundan sonra da Ermənistanın bütün təxribatlarının qarşısı qətiyyətlə alınacaq"

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində vəziyyət gərgin olaraq qalır. Bu barədə "Yeni Müsavat"a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi Vaqif Dərgahlı məlumat verib.

Xidmət rəhbərinin sözlərinə görə, son günlər ermənilər Azərbaycan ordusunun bölmələrinə qarşı təxribatlar həyata keçirməyə çalışsalar da, bunun qarşısı alınıb: "Martın 4-də ermənilər işğal altındakı ərazilərimizi minalamağa çalışdılar. Düşmənin koordinatları pilotsuz uçuş aparatları müəyyən olundu və ora zərbələr endirildi, bu barədə videokadrlar da yayılıb. Düzdür, düşmən tərəf iddia edir ki, itkilər verməyib. Amma minaatlardan atılan mərmilərin məhvetmə radiusu var. Bizim əldə etdiyimiz kadrlardan açıq-aydın görünür ki, mərmilər şəxsi heyətə və maşınlara da dəyib. Yəqin ki, bir müddət sonra düşmən öz itkilərini açıqlayacaq".

Son zamanlar Qərb mətbuatı və Rusiya ekspertlərinin Qarabağda müharibənin başlayacağı barədə davamlı məlumatlar yayması ordu rəhbərliyi tərəfindən necə qarşılıdır? V.Dərgahlı: "İstənilən halda biz düşmənin təxribatını gözləyirik. Ona görə ki, biz onsuz da müharibə şəraitindəyik və müharibə heç vaxt başa çatmayıb. Aktiv fazada olmasa da düşmən tərəf müəyyən cəhdlər göstərir və təbii ki, cavabını alır. Bundan sonra da Ermənistanın bütün təxribatlarının qarşısı qətiyyətlə alınacaq".

Qeyd edək ki, martın 7-dən başlayan Azərbaycanla Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələri "TURAZ Şahini - 2016" təlimlərinə başlayıb. Bu təlimlər isə Ermənistan və onun himayədən Rusiyada qıcıqla qarşılıdır. Lakin Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi bu təlimlərin planauyğun şəkildə həyata keçirildiyini bəyan edir. V.Dərgahlı bildirdi ki, artıq ikinci dəfədir birgə təlimlər keçirilir: "Bu, plana uyğun olaraq keçirilən hərbi təlimlərdir".

Qeyd edək ki, təlimlərdə iştirak etmək məqsədilə Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin təlimlərə qatılan şəxsi heyətinin bir qismi Konya şəhərində yerləşən aviabazaya gedib. V.Dərgahlının sözlərinə görə, 25 marta kimi tam heyət orada olacaq və plana uyğun olaraq uçuşlar həyata keçiriləcək. Həm Azərbaycanlı hərbiçilər Türkiyə təyyarələrini, türkiyəlilər isə Azərbaycan təyyarələrini idarə edəcəklər. Artıq ikinci dəfə Türkiyədə baş tutacaq müştərək təlimlərdə Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin 3 ədəd MiQ-29 qıncı, 3 ədəd Su-25 hücum və il-76 hərbi-nəqliyyat təyyarələri iştirak edəcəklər. Görünən budur ki, iki qardaş ölkənin şahinlərinin bir araya gəlməsi türk düşmənlərini açıq-aşkar havalandırır.

Novruz yaxınlaşır. Bayramda da hər kəs süfrəsinin gözəl olmasını arzulayır. Süfrədə adları "S" hərfləri ilə başlayan yeddi növ xörək yer alır. Həmçinin sumax, sirkə, süd, səməni, səbzə və sairə də olmalıdır. Bunlardan başqa masanın üstünə güzgülü və şamlar qoyulur.

Bunların da öz rəmzi mənası var. Məsələn, şam - od, işıq deməkdir, güzgülü isə aydınlıq rəmzidir. Ümumiyyətlə, bayramlarda aksesuarlardan istifadə insan psixologiyasına müsbət təsir edir. Novruz bayramında da müxtəlif yaz aksesuarlarından istifadə edilir. Bayramda rəngbərəng yumurtalar boyanır, məcməyi və sinilərdə xonça bəzənir. Azərbaycanda adətə görə, Novruzda göyərtilən səməni yazın gəlməsinin, təbiətin canlanmasının, əkinçiliyin rəmzidir. Buna görə də Novruzda səməni və şamlar geniş istifadə olunan aksesuarlardır. Bayramda hər kəs evində şəkərbura, paxlava bişirir. Evində şəkərbura, paxlava bişirməyənlər isə onu hazır şəkildə alır və ya bişirtdir. Buna görə də hər kəs bayram süfrəsinin rəngarəng olması üçün Novruz aksesuarları satılan mağazalara üz tutur və xonça bəzəmək üçün lazım olan ləvazimatları alır.

Maraqlıdır, bəs bayram süfrəsinin rəngarəng bəzəmək necəyə başa gələcək? Lazım olan aksesuarların, şəkərbura, paxlavanın qiyməti cibimizə uyğundurmu?

Bunu öyrənmək üçün bir neçə marketə və bazara baş çəkib qiymətlərlə maraqlandıq. Mağazalarda bir-birindən fərqli bəzədilmiş səmənilər, rəngarəng şamlar göz oxşayırdı. Qiymətlər isə müxtəlif idi. Yalnız şəkərburadan ibarət hazır xonça 30 manat 25 qəpiyə, paxlavadan ibarət olan xonça 30 manata, badamburadan ibarət xonça isə 25 manata satılırdı. Müxtəlif növ noğulların qiyməti isə 15 manatdan başlayırdı. Yumurtu formasında olan rəngarəng şamlar 2 manata, səməni formasında olan şamlar 1 manat 80 qəpiyə, səməni formasındaki böyük şamlar isə 6-7 manata satılırdı. Kiçik bağlama-

Novruz süfrəsinin yaz atributları

Bayram süfrəsinin bəzəmək necəyə başa gələcək?

da olan 6 ədəd balaca rəngli şamlar isə 80 qəpiç idi. Nisbətən uzun tək rəngli şamlar 1-2 manat arasında satılırdı. Səmə-

nilerin qiyməti də onların uzunluğu, forması və dizaynına görə fərqli idi. Belə ki, sadə yumurta səmənilər 50 qəpiç- 1 manat

arası, belinə qırmızı lent bağlanmış və üzünə quş aksesuarı qoyulmuş səmənilər isə 2 manata satılırdı. Ürək, buta formasında olan səmənilərin qiyməti isə 3 manatdan başlayırdı.

Səməni alanlar qiymətdən narazı idilər. Alıcı Aynur Məmmədova Novruz süfrəsi üçün alış-verişə çıxdığını, ancaq bəzi məhsulların qiymətinin onu qane etmədiyini deyirdi: "Novruz bayramında səməninin həmişə özüm qoyardım. Bu dəfə elə oldu ki, qoya bilmədim. İndi qoyarsam artıq cücməsi bayrama çatmayacaq. Ona görə də almaq qərarına gəlmişəm. Amma qiyməti bahadır. Yəni bir damcı buğda tüküb balaca bir səməni cücmədir, qiyməti də 2 manat. Orada heç iki manatlıq buğda yoxdu. Keçən il bu səmənilər 50 qəpiyə satılırdı. Görünür ki, səməni böyüdükcə onun qiyməti də böyüyür".

Digər alıcı isə yumurtu üçün olan kağızların qiymətinə narazı idi: "Keçən il bu kağızlar 5 qəpiyə satılırdı. İndi isə 35 qəpiyə. Keçmişdə olduğu kimi yumurtaları soğan, çuğundurğa boyayacaqam".

Qeyd edək ki, yumurtu boyanması üçün lazım olan toz formasında olan boyalar 1 manata, üzərində Novruz bayramının müxtəlif adətlerini əks etdirən və yumurtu üçün nəzərdə tutulan şəkili kağızların bir ədədi isə 35 qəpiyə satılırdı. Yumurtanın qiyməti 10 qəpiyə idi. Şəkərbura, paxlavanın bir ədədi isə 30-40 qəpiç arasında satılırdı.

Şirniyyat mağazalarından şəkərbura, paxlava bişirmənin necəyə başa gələcəyi ilə maraqlandıq. Bir neçə şirniyyat mağazasında apardığımız müşahidədən məlum oldu ki, bir list şəkərbura, paxlava bişirtirmək 30-50 manat arasında başa gəlir. Şirniyyatı bişirəcək olanlar qiymətlərin bu cür olmasını şirniyyatların hazırlanması üçün lazım olan ərzaqların qiymətinin bahallılığı ilə əlaqələndirdilər: "Şəkər tozu, qoz, fındıq bahalaşmış. Ona görə də qiymət bu cürdür. Biz də ərzaqların pulunu çıxarmalıyıq. Hələ biz ən aşağı qiyməti deyirik".

□ **Günel MANAFLI**
□ **Fotolar müəllifindir**

Məşhurların sevdiyi 3 şəhər...

Dünyanın bir-birindən gözəl gözməli, görməli şəhərləri var. Bəs məşhurların ən çox sevdiyi 3 şəhər hansıdır?

"Bakılı oğlanlar" (KVN) komandasının məşhur üzvlərindən biri, əməkdar artist Bəhrəm Bağırzadə sevdiyi şəhərləri bu cür açıqladı: "Bakı, Bakı, bir də Bakı. Ən sevdiyim şəhərdir. Mən ondan həzz alıram, özümü yaxşı hiss edirəm, orda mənim ata və anam doğulub, mən oxuyub, təhsil, tərbiyə almışam. Övladlarım da bu şəhərdə dünyaya göz açıb. O ki qaldı mənim daxili ələməmə, əlbəttə ki, bu mənada sevdiyim şəhər Məkkədir. Məkkə dünyanın paytaxtıdır. Mən orda rahatlıq tapıram, Allahla ünsiyyətdə oluram.

Dünyəvi məsələdə isə arzusunda olduğum, lakin bu vaxtadək gedə bilmədiyim bir şəhər var. Bu, Barselona şəhəridir. 10 yaşında ikən həmin şəhərin görüntülərini görüb vurulmuşdum. Amma əfsuslar olsun ki, bu günədək o şəhərə gedib çıxa bilməmişəm. Ən xoşuma gəlməyən şəhər isə Parisdir. Amma Parisə 4-cü dəfə gedib seyr etdikdən sonra o şəhərə də vuruldum.

Ən çox getmək istədiyim şəhər Yerevandır. İstəyirəm ki, öz torpağım kimi ora gedim. Allah-təala qismət etsin, torpaqlarımızı geri qayıtsın və Yerevan xanlığı da ərazimizə daxil edilsin. Gedib orda istirahət edək".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə ən çox sevdiyi şəhərlərin Bakı, İstanbul, Vyana olduğunu dedi.

ADP sədri Sərdar Cəlalov Naxçıvanda doğulsa da, daha çox Bakını sevdiyini bildirib. Partiya sədri Bakıya olan sevgisini belə izah edib: "Sevdiyim şəhərlərdən biri İstanbuldur. Çünki Türkiyənin tarixi, türklərin ən böyük şərəf verdiyi abidəsidir İstanbul. Daha sonra isə Amsterdamı sevərəm. Şəhərin qeyri-adi, gözəl arxitekturası, aurası var. Təbii ki, sevdiyim şəhərlərdən biri də Bakıdır. Naxçıvanda doğulub-böyümüşəm, təbii ki, vətən kimi o şəhəri də sevərəm. Amma Bakı da bizim dünyaya açılan pəncərəmiz, bizi təqdim edən şəhərdir. Bakı Paris, London kimi şəhərlərlə müqayisə olunan, o qəbildən olan şəhərdir. Daha sonra Azərbaycan şəhərlərindən Lənkəranı və xüsusən də Şəki-ni çox sevərəm. Şəki Azərbaycanın milli koloritini özündə cəmləşdirib".

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu da sevdiyi şəhərlərin adını açıqlayıb: "Birinci İstanbul, Vyana, Naxçıvan. Çünki Naxçıvan vətənimdir, orda anadan olmuşam. İstanbul da vətənimdir, türklərin vətənidir. Ən çox sevdiyim, ən gözəl şəhərlərdən biridir. Vyana da çox gözəl arxitekturası olduğu üçün sevərəm. Bu şəhərdə məni valeh edən çox gözəlliklər var".

Seymur Verdizadənin də sevdiyi şəhərlər arasında **paytaxt Bakı** yer alır: "Ən çox sevdiyim üç şəhər Cəbrayıl, Ankara və Bakıdır. Cəbrayıl doğulduğum rayonun mərkəzi idi. Orta məktəbi kənddə oxumuşam. Amma dərns əlaçısı olduğum üçün tez-tez rayonda keçirilən tədbirlərə dəvət alırdım. Uşaqlıq və yeniyetməlik xatirələrim Cəbrayıla bağlıdır. Cəbrayıl işğal altında olduğu üçün indi o xatirələri toz basıb...

Ankarada isə tələbəlik illərim keçib. İnsan həyatında tələbəlik illərindən gözəl dövr ola bilməz. Həmişə Ankaraya gedəndə, özümə asılı olmayaraq, çox həyəcanlanıram. Ankara gəncliyimin şəhəri olduğu üçün onu unuda bilmirəm. Bakı isə vətənimin paytaxtıdır. Ailəm, əzizlərim burada yaşayır. Bir həftədən artıq xaricdə qala bilmərəm. Bakı zəhlətökən küleyi, orta əsrlərə xas olan qorxunc istehkamları xatırladan körpüləri, su üzünə həsrət qalan fontanları ilə mənə doğmadır".

□ **Xalidə GƏRAY**

Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətlərinin alınma səbəbi- ekspert şərh

Xəbər verildiyi kimi, Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətləri azaldılıb. Əgər indiyə qədər avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının lisenziya (lisenziya kartı) olmadan və ya lisenziyalaşdırma şərtlərinin pozulması ilə yerinə yetirilməsi aşkar edildikdə, Nəqliyyat Nazirliyi qanunvericiliyə uyğun olaraq müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin edib, bundan sonra bu sahədə Nəqliyyat Nazirliyi deyil, Daxili İşlər Nazirliyi qanunvericiliyə uyğun olaraq müvafiq tədbirlər görəcək.

Məsələ ilə bağlı müsahibə üçün **hüquqşünas Ərşad Hüseynov** bildirib ki, əslində bu, texniki məsələ idi: "Bu səlahiyyətlər Nəqliyyat Nazirliyin-

dən ötən ilin noyabr ayında alınaraq Dövlət Yol Polisinə verilmişdi. Səlahiyyətlər Nəqliyyat Nazirliyində olduğu zaman inşaatçılardan çoxlu şikayətlər vardı.

Hətta bir neçə dəfə nazirliyin əməkdaşları ilə vətəndaşlar arasında davalar da olub. Ancaq dəyişikliyi təsdiq edənlər yenə də səhvə yol veriblər, çünki daşıma şərtlərini pozan taksi və ya avtobus cərimə meydançasına aparıla bilməz. Cərimə meydançasına aparılma halları İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 96-97-ci (köhnədə 406-407-ci) maddələrində sadalanır və orada daşıma şərtləri

pozma yoxdur. Əslində buna ehtiyac da yoxdur. Normal məntiq və sağlam təfəkkür də deyir ki, avtobus və ya taksi sürücüsü sərnişindəşımaya şərtlərini pozarsa, ona cərimə yazılmalı və deyilməlidir ki, sərnişinləri düşür, avtobusunu (taksini) çıx get evinə (və ya qarajına), bu işlə məşğul olma. Cərimə meydançası sərnişindəşımaya şərtlərini bərpə edəsi deyil".

Bu kimi səlahiyyətlərin alınması nəticəsində Nəqliyyat Nazirliyinin bir qurum kimi ləğvinə gəlinə, ekspert aşağıdakıları bildirib: "Nəqliyyat Nazirliyində xeyli səlahiyyətlər var. Nazirlik hələ ki mövcuddur və fəaliyyət göstərir. Gələcəyi isə dövlət baş-

çısından asılı olan bir məsələdir. Əgər məqsədəuyğun olarsa, qurum kimi fəaliyyətini davam etdirəcək. Olmaycaqsa, struktur dəyişiklikləri aparılacaq".

□ **Əli RAİS**

MUSAVAT

Son səhifə

N 54 (6375) 8 mart 2016

Kişmişin faydaları

Tumsuz kişmiş çox əhəmiyyətli bir qida qaynağıdır. Tərkibindəki şəkər qlükoza və fruktozadan ibarətdir. Qlükozanın başda beyin olmaqla, bütün bədənin inkişafında və fəaliyyətində ehtiyac duyduğu enerji qaynağı, yəni yanacağıdır. Xüsusilə idman edən insanlar idmandan əvvəl kişmiş yeməklə orqanizmlərini enerji ilə təmin edə bilirlər. Kişmişdən hər gün istifadə etmək həzm sisteminin işini təmin edir. İnfarkt riskini azaldır. Bununla yanaşı, qaraciyər xəstəlikləri və qan azlığına da faydalıdır. Eyni zamanda bədəni kökəldir, qan miqdarını artırır. Kişmişin bir başqa xüsusiyyəti isə tərkibində yüksək miqdarda 2 valentli dəmirin olmasıdır. Bu quruluşdakı dəmir əsasən qansızlıq problemini aradan qaldırmaqda faydalı olub, qan dəyərini yüksəldir. Qanazlığı probleminə əsasən qadınlarda və uşaqlarda rast gəlinir. Eyni zamanda döş xəstəliklərinin müalicəsi üçün də faydalıdır. Tumsuz kişmişdən istifadə etmək bu problemləri aradan qaldırmaq üçün effektiv təbii yoldur. Ürək döyüntülərini tənzimləyən, sinir və sümük hüceyrələrinin inkişafına xüsusi təsiri olan kişmiş maqneziumla zəngindir. Başda uşaqlar olmaqla, hər kəsin üzündən istifadə etməsi məsləhətdir. Vətəndaşlarımızın xüsusilə Ramazan ayında kişmişdən istifadə etmələri faydalıdır.

Saçları ilə məşhurlaşdı

Qıvrıq saçları ilə internetdə məşhurlaşan Farouk Jamesin 4 yaşında da, son zamanlar həm moda aləmində, həm də sosial şəbəkələrdə ünlü birinə çevrilib. London moda həftəsində iştirak edən Jamesin anası həm oğlunun reklam gəlirlərini artırmaq, həm də onun gələcəyi üçün pul yığmaq məqsədilə "İnstaqram" hesabı açıb. Hazırda 75 min təqibçisi olan Jamesin anası onun üçün narahat olduğunu deyir. Çünki az yaşda həddən artıq çox pul qazanan Hames həm çox erkən, həm də əsəbi uşağa

çevrilib. Anası onun çox olaraq pedaqoq və psixoloqlardan kömək alır.

Qadınları xoşbəxt edən 20 şey!

1. Şəkildə yaxşı görünmək
2. Dekolte paltar geymək
3. Tətildən qaralmış bir bədənle dönmək
4. Yeni bir şey satın almaq
5. Qucaqlaşmaq
6. Makiyaj etmək
7. Çilsiz olmaq
8. Yeni alt paltarları
9. Birinin onun yaşından gənc olmasını söyləməsi
10. Bir dəvətə çağırılmaq
11. Qaşlarını aldırmmaq
12. Saçlarda yenilik etmək (seqment ya da boya)
13. Başqa birinin gülümsəməsi
14. Sevgilinin "Səni sevirəm" deməsi
15. Gözəl və hamar qıçlara sahib olmaq
16. Çox cazibədar bir paltarın içində olmaq
17. Manikür etmək
18. Bir uşağın "Çox gözəlsən" deməsi
19. Gecə yaxşı bir yuxu görmək
20. Yoldaşı, ya da sevgilisindən iltifat almaq.

Qucaqlamaq uşağa çox faydalı imiş

Yeni aparılan araşdırmalara görə, valideynləri tərəfindən daha tez-tez qucaqlanan uşaqlar böyüdükləri zaman daha sağlam, daha məsuliyyətli, ağıllı və depressiyaya daha az meyilli olurlar. 600 nəfər üzərində aparılan araşdırmalara görə, uşaq vaxtı ana-ataları tərəfindən daha çox qucaqlanan insanların psixoloji problemləri daha az olur. Müxtəssislər tez-tez qucağa alınan uşaqların daha təbii və anlayışlı olduqlarını bildirirlər. Alimlərin sözlərinə görə, uşaqlardan ağlaya-ağlaya sakitləşməsinə gözləmək onların inkişafına pis təsir edir.

Valideynlərin körpələrinə qucaqda nəvaziş göstərməsi onların gələcəkdə şəxsiyyət kimi inkişaf etməsində və daha asan tərbiyə edilməsində önəmli rol oynayır.

QOÇ - Ulduzlar şəxsi büdcənizi artırmaq üçün sizə yardımçı olacaq. Bu baxımdan bütün alacaqlarınızı əldə etmək üçün boş durmamalısınız. Martin 9-da yaxın ünvanlara qonaq gedin.

BUĞA - Martin 8-i müəyyən mənada gərgin gündür. Proseslərin inkişafı iradəniniz ziddinə gedə bilər. Odur ki, özünüzlə ələ almalısınız. Sabahsa perspektivli görüşlərdə iştirakınız mümkündür.

ƏKİZLƏR - Sağlıq durumunuzun qayğısına qala bilsəniz, hər iki gündə heç bir xoşagəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Əksinə, bu gün nahardan sonra bir-birinin ardınca yaxşı xəbərlər eşidəcəksiniz.

XƏRÇƏNG - Əmin olmadığınız şeylər barədə verdiyiniz vədlərə görə indi başınız ağrıyır. Bu səbəbdən də incikliklər artmaqdadır. Maksimum tədbirli olun. Tələsik qərar çıxarmayın.

ŞİR - Daha çox sevgi istiqamətində uğurlarınız mümkündür. Fəaliyyət və pul məsələlərində isə hələlik gözləmə mövqeyi seçin. Heç kimə əmin olmadığınız cavabı verməyin. Riskdən qaçın.

QIZ - Ətrafınızda olan bədxah adamların sayı xeyli artıb. Elə güman etməyin ki, onların öhdəsindən gəlmək mümkün deyil. Sadəcə, ədalət prinsiplərinə söykənməklə onlara qalib gəlmək olar.

TƏRƏZİ - Bu günlərdə insanlarla əlaqələrinizi genişləndirməyə çalışın. Çünki ulduzlar münasibətlərin yüksək səviyyədə olacağından xəbər verir. Bu axşam qonaq qəbul etmək üçün səmərəlidir.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu bayram ərəfəsi kifayət qədər uğurlu olacaq. İstər yeni sövdələşmələrdə, istərsə də şəxsi büdcənizi tənzimləməkdə Göy qübbəsi sizə yardımçı olacaq.

OXATAN - Şəxsi həyatınızda müsbət dönüş gözlənilir. Amma gərək qarşıya qoyduğunuz planları axşama qədər reallaşdırarsınız. Əks təqdirdə, sonrakı müddətdə buna imkanınız olmayacaq.

OĞLAQ - Maraqlı ərəfə yaşayacaqsınız. Hətta martin bu günlərində hədsiz sevincinizə səbəb olan bir neçə xəbər də eşidə bilərsiniz. Bununla yanaşı, varlanmaq ehtimalınız da var.

SUTÖKƏN - Əgər dinə zidd addımlardan uzaq ola bilsəniz, heç bir xoşagəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Heç kimə yalan vəd verməyin. Sabah vaxt tapıb müqəddəs ziyarətçılara da baş çəkin.

BALIQLAR - Yeni əlaqələr yaratmaq istəyirsinizsə bu tarixdən maksimum istifadə edin. İşlətdiyiniz hər bir kəlmənin məsuliyyətini hiss edin. Uzaqda yaşayan doğmalarınızla əlaqə yaradın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

1 ay liftdə qaldı

Çində yaşayan qadın 1 ay liftə qalaraq vəfat edib. Məlumatlara görə, adı açıqlanmayan qadın liftə olarkən lift işçiləri orada kiminsə olub-olmadığını yoxlamadan elektriki kəsiblər. Lift işçilərinin işi bitdikdən sonra işə binanı tərk ediblər.

Yaşayış olmayan binadan çıxan lift işçiləri orada kiminsə olub-olmadığını bilmədən oradan uzaqlaşdılar. Çarəsiz qadın səsinə heç kəsə eşitdirə bilmədiyini üçün uzun müddət liftə 10 və 11-ci mərtəbələr arasında qalıb. Bir müddət sonra işə acından ölüb. Yeni il tətilindən qayıdan lift işçiləri 1 ay sonra qadının ölmüş bədəni ilə qarşılaşdılar. Polislər qadının heç bir travma almadığını, yalnız acından öldüyünü dilə gətiriblər.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750